

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

92.962 A

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

ASG WP wewn. 4233/89

~~Do użytku
służbowego~~

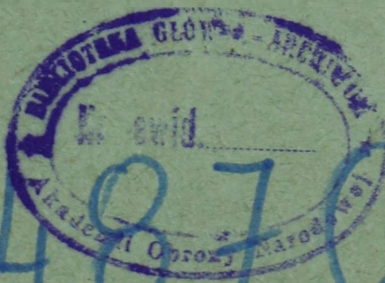
Egz. nr 1

Płk Wojciech MICHALAK

DZIAŁANIA BOJOWE LOTNICTWA W OPERACJI PRZECIWDESANTOWEJ

SKRYPT

X 48702

WARSZAWA

1989

92962 A

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

DO UŻYTIKU
SŁUŻBOWEGO

ASG WP wewn. 4233/89

~~XXXXXXXXXX~~

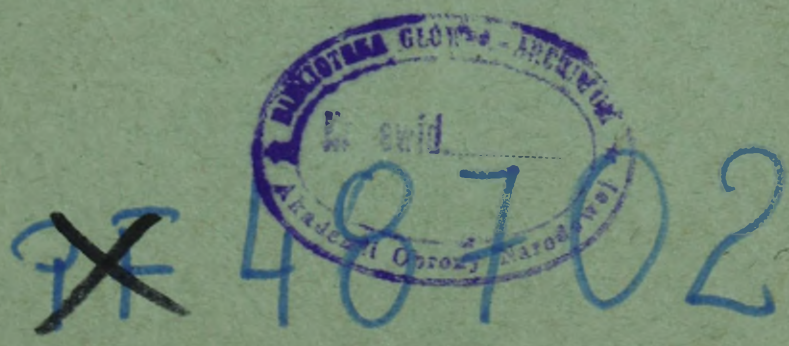
Egz. nr 1

Płk Wojciech MICHALAK

DZIAŁANIA BOJOWE LOTNICTWA W OPERACJI PRZECIWDDESANTOWEJ

SKRYPT

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1989 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
.....
podpis

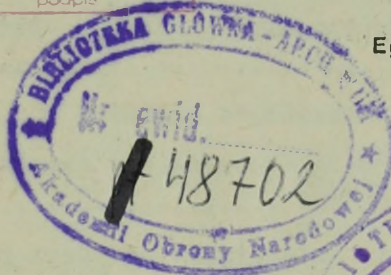
ASG WP wewn. 4233/89

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

~~Do użytku~~
służbowego

~~.....~~

Egz. nr ..1

Płk Wojciech MICHALAK

DZIAŁANIA BOJOWE LOTNICTWA
W OPERACJI PRZECIWDDESANTOWEJ

Skrypt

SPIS TREŚCI

	Str.
WSTĘP	3
1. Ogólna charakterystyka morskiej operacji desantowej nieprzy- jaciela	3
2. Ogólna charakterystyka operacji przeciwdesantowej	10
3. Zadania, warunki i możliwości działań lotnictwa w operacji przeciwdesantowej	15
4. Zasady użycia lotnictwa w operacji przeciwdesantowej	28
5. Właściwości przygotowania i prowadzenia działań przez lotni- ctwo w operacji przeciwdesantowej	34
ZAKOŃCZENIE	40
ZAŁĄCZNIK: Dane taktyczno-techniczne wybranych okrętów mogących brać udział w morskiej operacji desantowej nieprzyja- ciela	41

W S T Ę P

Skrypt zawiera podstawowe wiadomości o działaniach bojowych lotnictwa różnego podporządkowania organizacyjnego w operacji przeciwdesantowej. Główną uwagę poświęcono użyciu wojsk lotniczych frontu i armii w tej operacji. Zasygnalizowano natomiast prowadzenie morskiej operacji desantowej przez nieprzyjaciela i operacji przeciwdesantowej przez wojska własne /na tle działań lotnictwa/.

Do opracowania skryptu wykorzystano pracę „Działania bojowe wojsk lotniczych w operacjach obronnych prowadzonych w początkowym okresie wojny” /wyd. ASG WP, 1989 r./.. W szerokim zakresie korzystano również z materiałów zawartych w pracach naukowych p.k. „Wiosna-85” i „Obrona”, opracowanych przez zespoły badawcze ASG WP. Uwzględniono w nim także doświadczenia i wnioski z użycia lotnictwa w operacjach przeciwdesantowych prowadzonych podczas ćwiczeń p.k. „Granit-86”, „Sojuz-87” i „Tarcza-88”.

Skrypt przeznaczony jest dla słuchaczy III rocznika i studiów po-dyplomowych ASG WP.

1. Ogólna charakterystyka morskiej operacji desantowej nieprzyjaciela

W siłach zbrojnych NATO wiele uwagi poświęca się manewrowym formom działań bojowych, w tym również i działaniom desantowym. Lansowana obecnie koncepcja „głębokich uderzeń” zakłada jednocześnie zwalczanie zgrupowań wojsk i odwodów operacyjno-strategicznych sił zbrojnych UW oraz szerokie stosowanie desantów powietrznych, morskich i kombinowanych, przyspieszających realizację celów strategicznej operacji zaczepnej nieprzyjaciela.

Podczas prowadzenia operacji zaczepnej na ETDW ocenia się, że nieprzyjaciel może realizować morskie operacje desantowe, w tym także na Morzu Bałtyckim i wybrzeżu PRL. Od strony morza prowadzi bowiem najkrótszą i bezpośrednią drogą wtargnięcia sił nieprzyjaciela w głąb kraju. Opanowanie portów, baz morskich i dogodnych do lądowania odcinków wybrzeża stwarza nieprzyjacielowi warunki do wysadzenia silnych desantów i wykonania uderzenia na tyły ugrupowania operacyjnego frontu lub też osłabienia jego obrony od strony Odry i Nysy, gdyż znaczne siły frontu muszą być angażowane do obrony wybrzeża morskiego.

Należy przewidywać, że desant morski na wybrzeże PRL może być wykonany sposobem kombinowanym, tzn. część sił, przede wszystkim oddziały szturmowe i niektóre z pierwszego rzutu mogą być desantowane sposo-

bem brzeg-brzeg, natomiast pozostałe wojska pierwszego rzutu i drugi rzut sposobem okręt-brzeg. Nie można jednak wykluczyć, że obydwa rzuty desantu będą desantowane sposobem okręt-brzeg.

Prawdopodobnymi rejonami załadowania i koncentracji desantu morskiego będą porty duńskie i zachodniemieckie oraz rejony wód Cięśnin Bałtyckich i Bałtyku Zachodniego. Nie można wykluczyć, że będzie to rejon Morza Północnego z portami brytyjskimi, holenderskimi, belgijskimi i zachodniemieckimi, a także obszar Morza Norweskiego z portami norweskimi. Niewielkie odległości baz załadowania od przewidywanych rejonów lądowania na naszym wybrzeżu umożliwiają przerzucenie desantu na okrętach desantowych w ciągu kilkunastu godzin. W wypadku wykorzystywania poduszkiowców przez część sił desantu czas ten zostanie skrócony do kilku godzin.

Z oceny naszego wybrzeża wynika, że najbardziej dogodnymi do lądowania i rozwijania działań przez desanty są kierunki: Kołobrzeg - Świdwin na szerokości około 50 km oraz Ustka - Miałko na szerokości około 20 km. Nie można wykluczyć jeszcze innych kierunków o mniejszej pojemności.

Prognozuje się, że jednocześnie z uchwyceniem przyczółków na Odrze przez związki taktyczne pierwszego rzutu PGA /lub wkrótce po tym/ w rejonie środkowego wybrzeża zostaną wysadzone desanty, morski i powietrzny o znaczeniu operacyjnym. W pierwszym rzucie desantu morskiego może lądować ZSD /A/ na kierunku Kołobrzegu i BPM /WB-H/ na kierunku Ustki. W drugim rzucie DP /WB/ i DZmot /A/. Równocześnie z lądowaniem pierwszego rzutu desantu lub niewiele wcześniej przed jego wysadzeniem można oczekiwać zrzutu desantu powietrznego w rejonie środkowego wybrzeża w sile około BPD brytyjskiej lub amerykańskiej. Łącznie siły desantu wysadzonego na wybrzeżu mogą wynosić około 70 tys. żołnierzy, 160 czołgów, 20 tys. środków przeciwpancernych i 540 dział do ognia pośredniego. Nie wyklucza się innych wariantów użycia sił nieprzyjaciela w morskiej operacji desantowej prowadzonej na wybrzeże PRL, jak np. desantowanie jednego desantu o znaczeniu operacyjnym, mającego w pierwszym rzucie BPM /WB-H/ i w drugim ZSD /A/ lub w jeszcze innym składzie bojowym.

Możliwe są także, chociaż mało prawdopodobne, operacje desantowe z wykorzystaniem części wojsk szybkiego reagowania Francji i USA. Celem tych operacji może być uchwycenie i utrzymanie portów, z jednoczesnym opanowaniem przepraw na Odrze i Wiśle.

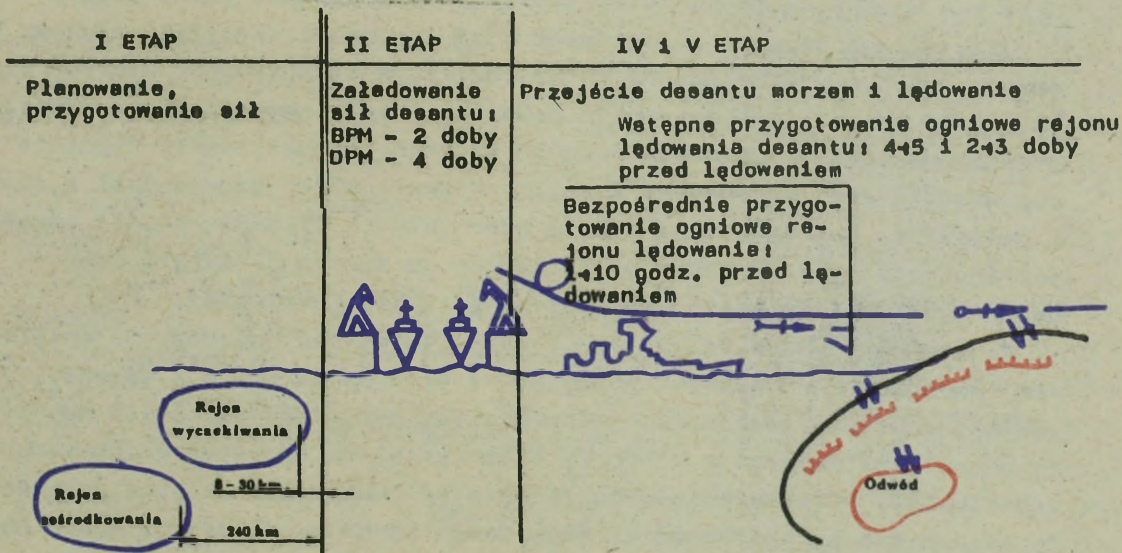
Pierwsza z tych operacji miałaby za cel uchwycenie zespołu portowego Szczecin-Świnoujście i przepraw na Odrze. Może ona być przeprowadzona na 2-3 doby przed dojściem związków taktycznych pierwszego

rzutu PGA do Odry i obejmować desant morski DPZam /F/ oraz desant powietrzny na Odrze DPD /F/.

Druga zaś byłaby związana z podejściem pierwszorzutowych związków taktycznych nieprzyjaciela do Wisły i może obejmować desant morski ZSD /A/ w rejonie trójmiasta oraz powietrzny DPD /A/ na Wisłę.

Bez względu na użyte wojska i warianty przeprowadzenia operacji desantowej stanowi ona zasadniczy sposób wykorzystania sił morskich w operacji zaczepnej wykonanej z morza na wybrzeże, głównie na korzyść zgrupowań uderzeniowych nacierających na kierunku nadmorskim.

Przygotowanie i przeprowadzenie morskiej operacji desantowej, zgodnie z przyjętymi w NATO poglądami, składa się z pięciu zasadniczych etapów obejmujących: planowanie morskiej operacji desantowej; załadunek sił desantu na okręty; ćwiczebne desantowanie czyli trening prowadzony tylko w niektórych sytuacjach operacyjnych; przejście desantu morzem; lądowanie desantu morskiego. Etapy morskiej operacji desantowej nieprzyjaciela obrazuje rys. 1.

Rys. 1. Etapy morskiej operacji desantowej nieprzyjaciela

Załadunek desantu na okręty desantowe i transportowce odbywa się w portach. Przyjmuje się, że do załadowania zgrupowania desantowego piechoty morskiej lub dywizji piechoty potrzeba 50-60 okrętów transportowo-desantowych, brygadowej grupy desantowej lub brygady piechoty - do 20 okrętów i batalionowej grupy desantowej lub batalionu piechoty -

6 okrętów. Przy tym zakłada się, że te siły floty wystarczą do wysadzenia desantu na słabo bronione wybrzeże, a lotnictwo piechoty morskiej samodzielnie przeleci z rejonu bazowania do rejonu lądowania desantu. W innej sytuacji siły floty do przewozu desantu muszą być odpowiednio zwiększone.

Okręty desantowe i transportowce, po załadowaniu na nie sił i środków desantu, wychodzą w morze i kierują się do rejonu formowania oddziałów /zespołów/ desantowych.

Przejście desantu morzem obejmuje czas od wyjścia z portów załadowania do przybycia do rejonu lądowania. Ugrupowanie marszowe zespołu desantowego może składać się z oddziału czołowego, sił głównych oraz sił ochrony i osłony. Oddział czołowy ma za zadanie przygotowanie rejonu lądowania. W jego skład wchodzi grupy okrętów wsparcia ogniowego, osłony trałowo-minowej i rozpoznania. Oddział czołowy ma przybyć do rejonu lądowania z takim wyprzedzeniem, aby zabezpieczyć wejście do tego rejonu sił głównych pierwszego rzutu po odpowiednim jego przygotowaniu. Czas ten w warunkach Morza Bałtyckiego może wynosić kilka godzin.

Siły główne zespołu desantowego mogą wykonywać przejście morzem w jednym lub być podzielone na kilka oddziałów desantowych, których liczba zależy od skali wykonywanego desantu. W celu zapewnienia wysokiego prawdopodobieństwa dotarcia desantu do rejonu desantowania, wyznacza się odpowiednie siły do ochrony i osłony desantu przed uderzeniami z morza i powietrza. Ze względu na zasięg nowoczesnych środków rażenia strefa ochrony może wynosić nawet ponad 100 Mm, a tworzą ją okręty ochrony bezpośredniej i dalekiej oraz osłony bliskiej i dalekiej.

Podstawowym zadaniem ochrony bezpośredniej jest niedopuszczenie okrętów nawodnych i podwodnych przeciwnika do zajęcia pozycji bojowej, a także zwalczanie samolotów, które mogłyby wykonywać uderzenia na okręty desantowe. Tworzą ją z reguły niszczyciele i fregaty rakietowe oraz inne okręty, a także śmigłowce /samoloty/ zwalczania okrętów podwodnych. Rozmieszczane są one wokół okrętów desantowych w odległości 25-60 kbl od ich kolumn.

Ochronę daleką może stanowić lotniskowcowa grupa uderzeniowo-poszukująca w składzie lotniskowiec zwalczania okrętów podwodnych oraz 4-6 niszczycieli i fregat rakietowych. Idą one w odległości 20-50 Mm i więcej od sił desantu na kursie jego przejścia lub na kierunku zagrożenia.

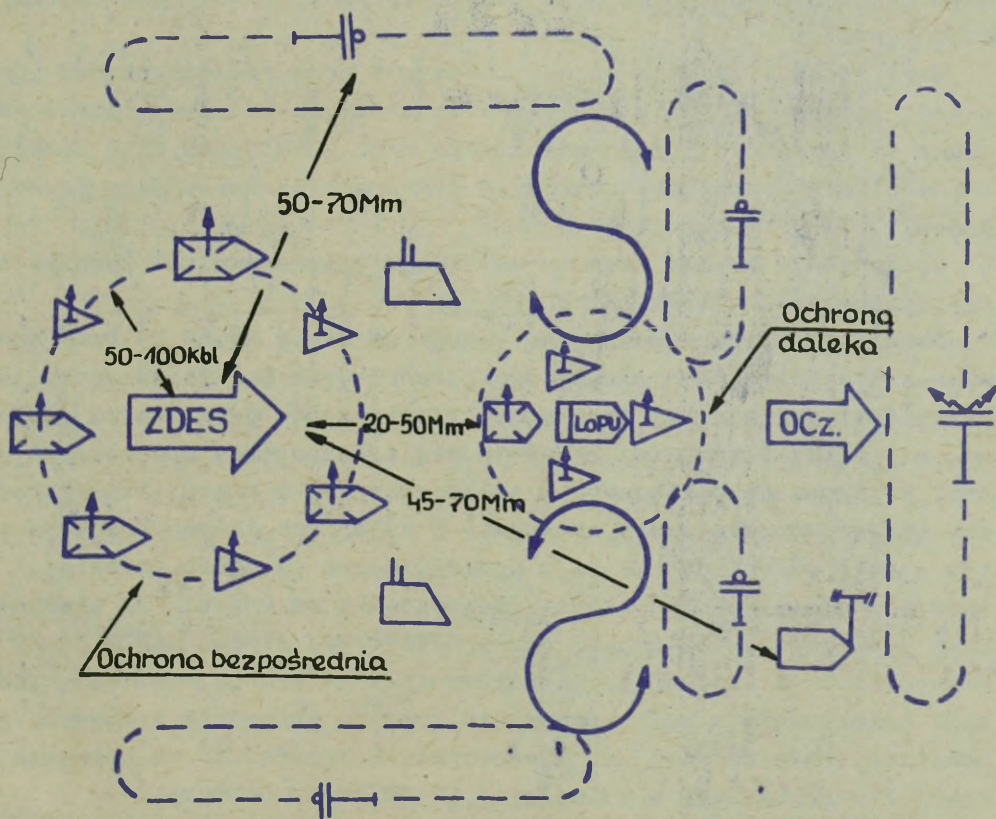
Osłona bliska ma na celu wzmocnienie ochrony bezpośredniej. W jej skład mogą wchodzić niszczyciele i fregaty rakietowe oraz inne okręty rozmieszczone na kierunkach największego zagrożenia.

Osłona daleka organizowana jest podczas przeprowadzania desantów strategicznych i dlatego w warunkach Morza Bałtyckiego nie będzie ona występowała.

Równocześnie, w ramach osłony, intensywne działania bojowe prowadzi lotnictwo myśliwskie, które ciągle dyżuruje w powietrzu siłami odpowiednimi do przewidywanego zagrożenia.

Wariant ugrupowania marszowego zespołu desantowego podczas przejścia morzem przedstawiony został na rys. 2, a dane taktyczno-techniczne wybranych okrętów mogących znajdować się w jego składzie zobrazowano w załączniku 1.

Podczas przejścia desantu morzem będzie on szczególnie narażony na przeciwdziałanie sił floty i lotnictwa przeciwnika. Dlatego dowództwo NATO przywiązuje dużą wagę do maskowania operacyjnego i zapewnienia bezpiecznego przejścia desantu morzem. W tym celu, oprócz ochrony i osłony okrętowej i lotniczej, organizuje system osłony radioelektroni-

Rys. 2. Ugrupowanie marszowe zespołu desantowego /wariant/

cznej /w tym lotniczej/ oraz desanty pozorne. Ponadto zakłada, że przejście desantu morzem będzie się odbywało przede wszystkim w nocy, natomiast początek jego lądowania rozpocznie się tuż po świcie.

Lądowanie desantu morskiego jest najbardziej niewralgicznym okresem całej operacji desantowej, wymagającym wielu przedsięwzięć zabezpieczających i realizowanych często na długo przed samym lądowaniem.

Na kilka - kilkanaście dni przed planowaną operacją należy oczekiwać rozpoczęcia zwiększonej częstotliwości rozpoznania rejonów lądowania. Wstępne ogniowe przygotowanie lądowania w warunkach Morza Bałtyckiego może prowadzić /często na szerokim froncie/ lotnictwo taktyczne od 4-5 doby i okręty wsparcia ogniowego od 2-3 doby przed lądowaniem desantu. Nie można wykluczyć, że w szczególnych sytuacjach wstępne ogniowe przygotowanie lądowania nie będzie w ogóle prowadzone.

Na kilka godzin przed lądowaniem desantu rozpoczyna się jego bezpośrednie przygotowanie ogniowe, realizowane przez lotnictwo i artylerię okrętową. Trwa ono do początku lądowania. Następnie lotnictwo i okręty wsparcia ogniowego przechodzą do bezpośredniego wsparcia działań wojsk desantowych.

Siły desantu zajmują rejony postoju i manewrowania na 2-3 godziny przed lądowaniem, gdzie z okrętów desantowych i transportowców spuszczone są środki amfibijno-wyładowcze wraz z wojskami oraz czołgi i transporterzy pływające, z których formowane są fale idące do rejonu lądowania.

Ugrupowanie bojowe desantu morskiego nieprzyjaciela podczas lądowania przedstawione zostało na rys. 3.

Batalionowa grupa desantowa ląduje na około 40-60 kutrach desantowych i transporterach pływających, tworzących 6-9 fal desantu. W pierwszej fali najczęściej lądują czołgi pływające oraz środki inżynierskie, w drugiej i trzeciej znajdują się transporterzy opancerzone z grupami bojowymi na pokładach. W skład czwartej i piątej fali wchodzi kury desantowe załadowane czołgami. W kolejnych falach znajdują się kury i małe okręty desantowe z pododdziałami piechoty morskiej. Fale lądują w odstępach 3-5 minut, jednocześnie na wszystkich kierunkach. Czas lądowania batalionowej grupy desantowej wynosi około 50-70 minut. Równocześnie z lądowaniem pierwszej fali na brzegu wysadzany jest desant śmigłowcowy w celu opanowania punktów lądowania i zajęcia ważnych obiektów. Może on więc być desantowany bezpośrednio na wybrzeże, jak również w głębi lądu w odległości 10-40 km od brzegu.

Operacyjny desant powietrzny /BPD lub DPD/ jest zrzucony w celu opanowania najważniejszych obiektów na kierunku działań desantu mor -

skiego, współdziałania z wojskami lądującymi z morza oraz niedopuszczenia odwodów przeciwnika do wybrzeża. DPD może otrzymać, rejon działań o szerokości 20-30 km i głębokości 30-40 km.

Po uchwyceniu i opanowaniu przyczółków przez pierwszy rzut desantu, zostaje wyładowany jego drugi rzut. Prowadzą one wspólne działania na lądzie, w ścisłej synchronizacji z desantem powietrznym, do czasu połączenia się z nacierającymi na kierunku nadmorskim lądowymi zgrupowaniami uderzeniowymi nieprzyjaciela.

W wypadku niepomyślnego rozwoju sytuacji operacyjnej i niewykonania zadań przez desanty, przewidywana jest ich ewakuacja drogą morską i powietrzną.

2. Ogólna charakterystyka operacji przeciwdesantowej

Front, prowadząc operację obronną na obszarze kraju lub w innym rejonie na kierunku nadmorskim, musi być przygotowany do obrony wybrzeża, w tym także do przeprowadzenia operacji przeciwdesantowej.

Celem operacji przeciwdesantowej jest odparcie uderzeń nieprzyjaciela od strony morza i z powietrza, rozbicie jego desantów morskich i powietrznych oraz utrzymanie bronionego obszaru wraz ze znajdującymi się tu ważnymi obiektami.

Operacja przeciwdesantowa obejmuje zwalczanie desantu już od rejonów ześrodkowania, załadowania i formowania morskich zespołów desantowych, a następnie podczas przejścia morzem, lądowania, prowadzenia działań na lądzie oraz ewakuacji i odejścia drogą morską. Równocześnie zwalczany jest desant powietrzny o znaczeniu operacyjnym, jeśli został on wysadzony /desantowany/ przez nieprzyjaciela.

W operacji przeciwdesantowej, oprócz wojsk frontu, uczestniczą również siły Zjednoczonej Floty Bałtyckiej, stacjonarnego systemu OP, brygady WOP i inne rozmieszczone na wybrzeżu Morza Bałtyckiego. Front jako organizator operacji może dysponować wysiłkiem różnych związków operacyjnych lotnictwa, a także współdziałać podczas zwalczania desantów /morskich i powietrznych/ z frontami sąsiednimi rozmieszczonymi na ZTDW.

Cel operacji przeciwdesantowej osiąga się w wyniku realizacji wielu kolejnych i wzajemnie powiązanych uderzeń. Zawsze jednak dąży się do tego, aby zadać desantowi maksymalne straty do czasu jego wylądowania na wybrzeżu. Stąd też główne uderzenie na desant wykonuje się w różnych etapach operacji przeciwdesantowej, ale najpóźniej do momentu jego lądowania.

Czas trwania operacji przeciwdesantowej uwarunkowany jest wieloma

czynnikami. Jeżeli uwzględnia się jednak stosunkowo niewielki czas przejścia desantu morzem^{1/}, a także możliwy okres jego zwalczania na lądzie i przewidywany rozwój sytuacji w operacji obronnej, to jak wykazują szacunkowe kalkulacje, czas prowadzenia operacji przeciwdesantowej dla wojsk frontu wyniesie najczęściej 3-4 doby^{2/}.

W operacji obronnej frontu do obrony wybrzeża morskiego zostaje wydzielona na ogół większość lub całość armii ogólnowojskowej. Może ona bronić wybrzeża w pasie o szerokości do 500 km i więcej, zaś dywizja do 100-120 km. Głębokość pasa obrony przeciwdesantowej na najbardziej zagrożonych kierunkach może wynosić dla armii 100-120 km i frontu - do 350 km.

Armia w operacji przeciwdesantowej ugrupowuje się z zasady w dwa rzuty. Siły główne armii zwykle rozmieszcza się w głębi obrony w gotowości do wykonania manewru na kierunki desantowania wojsk nieprzyjaciela. Ponadto armia w swoim ugrupowaniu najczęściej posiada odwody: przeciwdesantowe, ogólnowojskowy, przeciwpancerny, inżynieryjny i chemiczny, oddziały zaporowe i niszczeń, przybrzeżno-morskie oddziały minowania, zgrupowania wojsk raketowych i artylerii, obrony przeciwlotniczej i inne.

Układ pozycji, rubieży i rejonów obrony wybrzeża morskiego odpowiada ogólnym zasadom rozbudowy i przygotowania obrony. Jednak ze względu na specyficzne warunki wybrzeża morskiego, obrona przeciwdesantowa będzie się charakteryzować większymi przerwami między poszczególnymi rejonami obrony związków taktycznych i oddziałów oraz zróżnicowaniem rozbudowy inżynieryjnej różnych rubieży, pozycji i stanowisk. Główny wysiłek wojsk skupiony zostanie na utrzymaniu najważniejszych odcinków /rejonów/ na kierunku prawdopodobnego lądowania desantów morskich i powietrznych nieprzyjaciela. Obronę pozostałych odcinków zapewnią się przez obserwację, patrolowanie, obsadzenie pododdziałami, a przede wszystkim w drodze manewru sił i środków drogą lądową i powietrzną. Szczególne znaczenie w obronie odcinków nieobsadzonych przez wojska ma wcześniejsze ustawienie wszelkiego rodzaju zapór i przeszkód oraz dokonywanie niszczeń.

W obronie wybrzeża morskiego rozbudowuje się taktyczną strefę obrony, a w niej główny pas /pierwszą rubież obrony/ oraz jedną-dwie armijne

- 1/ Czas przejścia desantu morskiego z rejonu wysp duńskich do wybrzeża polskiego wyniesie około 8-12 godzin.
- 2/ W kalkulacjach tych nie uwzględnia się czasu załadowania desantu morskiego na okręty zespołu desantowego i początkowego okresu jego przejścia morzem. W tych okresach bowiem wojska frontu nie mają możliwości oddziaływania na desant morski nieprzyjaciela.

rubież obrony. Na najważniejszych kierunkach /w warunkach sprzyjają - cych/ może być rozbudowany i obsadzony drugi pas obrony /pośrednią rubież obrony/ - w odległości do 10 km za pasem głównym.

W obronie przeciwdesantowej pośrednia rubież obrony w uzasadnionych przypadkach, może spełniać rolę głównego pasa obrony. Przed przednią rubieżą obrony, w odległości 6-8 km od jej przedniego skraju, może być rozbudowana i obsadzona pozycja przednia.

Oprócz wymienionych rubieży i pozycji w obronie przeciwdesantowej wiele uwagi poświęca się rozbudowie i przygotowaniu pozycji obronnych na linii brzegowej wybrzeża, zwłaszcza na głównych kierunkach zagrożenia oraz odcinkach dogodnych do lądowania desantów morskich i powietrznych. W zależności od sytuacji i ogólnego czasu przeznaczanego na organizację obrony przeciwdesantowej, zakres prac przy rozbudowie obrony może być różny. Na głównym kierunku zagrożenia, strukturę inżynierską obrony rozbudowuje się w pełnym zakresie i na całą jej głębokość. Na odcinkach trudno dostępnych obrona przeciwdesantowa może być przygotowana systemem rejonów obrony batalionów lub kompanijnych /plutonowych/ punktów oporu.

Główny pas obrony na kierunku największego zagrożenia desantu morskiego nieprzyjaciela zwykle rozbudowuje się w trzy-cztery, zaś na odcinkach mniejszego zagrożenia w jedną-dwie pozycje.

Przedni skraj głównego pasa, w zależności od zamiaru operacji przeciwdesantowej, charakteru terenu i warunków nawigacyjnych w rejonach przybrzeżnych, może przebiegać również bezpośrednio wzdłuż wybrzeża lub w niewielkiej odległości od niego.

Drugi pas taktycznej strefy obrony rozbudowuje się zwykle w jedną - dwie pozycje i może być obsadzony przez czołowe oddziały drugiego rzutu armii, odwody i ewentualnie wycofujące się wojska pierwszego rzutu armii. Drugi pas obrony może również służyć jako rubież wyjściowa do wykonania przeciwuderzenia siłami armii.

W systemie obrony przeciwdesantowej, ważne znaczenie posiada również porażenie jądrowe i ogniowe desantów morskich i powietrznych nieprzyjaciela oraz system zapór inżynierskich w morzu i na wybrzeżu.

Uderzenia jądrowe w operacji przeciwdesantowej wykonuje się w celu zniszczenia: wykrytych środków napadu jądrowego, systemów rozpoznawczo-uderzeniowych, sił głównych desantu morskiego w rejonach załadowania, podczas przejścia morzem i w czasie lądowania, zespołów okrętów wsparcia ogniowego, baz sił lądowania, sił głównych desantu morskiego i powietrznego prowadzących działania po wylądowaniu.

Porażenie ogniowe desantów morskich i powietrznych nieprzyjaciela

obejmuje uderzenia sił morskich Zjednoczonej Floty Bałtyckiej, wojsk rakietowych i artylerii armii /frontu/, wojsk lotniczych, nadbrzeżnych oddziałów rakietowych i artyleryjskich, marynarki wojennej /floty/, środków ogniowych wojsk pancernych, zmechanizowanych i innych oraz stosowanie zapór minowych i środków zapalających.

System zapór w operacji przeciwdesantowej składa się z morskich zagród minowych /ustawionych w rejonach wyjścia wojsk oddziałów desantowych nieprzyjaciela, na trasach podejścia desantu, w rejonach taktycznego rozwinięcia i na kierunkach podejścia do brzegu/, oraz z przeciwdesantowych, przeciwpancernych i przeciwpiechotnych pól minowych ustawianych w wodzie, na brzegu i w głębi obrony.

Operacja przeciwdesantowa rozpoczyna się od zwalczania sił desantowych w rejonach ześrodkowania, załadowania, przejścia przez cieśniny bałtyckie i formowania ugrupowań marszowych. Uderzenia na siły floty i wojska desantów w tych etapach operacji wykonuje Zjednoczona Flota Bałtycka i związki operacyjne lotnictwa, które mają możliwości oddziaływania ogniowego na dalekie odległości.

Środki ogniowe frontu, następnie zaś armii i dywizji mogą rozpocząć zwalczanie desantu morskiego już od możliwie największych zasięgów ich rażenia. Jednak największą intensywność ognia powinny one osiągnąć w końcowym okresie przejścia desantu morzem i w miarę podchodzenia jego sił do rejonu lądowania.

W sytuacji, kiedy zarysowuje się kierunek /kierunki/ wysadzenia desantu morskiego i powietrznego nieprzyjaciela dowódca armii wydaje rozkaz ich obsadzenia /w przygotowanych rejonach i pasach obrony/ przez pierwszorzutowe związki i oddziały oraz odwody przeciwdesantowe. Równocześnie zespoły minowania manewrowego floty i lotnictwa ustawiają dodatkowe zagrody minowe w morzu.

Wojska armii broniącej wybrzeża morskiego muszą być dokładnie osłonięte przed uderzeniami środków napadu powietrznego, gdyż zgodnie z poglądami NATO przygotowanie lądowania desantów morskich i powietrznych poprzedzą zmasowane uderzenia lotnictwa. Jednocześnie ogniowe przygotowanie tego lądowania realizują okręty wsparcia ogniowego. Natomiast okręty grupy trałowej stwarzają warunki do bezpiecznego przejścia sił głównych rzutu szturmowego do rejonów lądowania.

Przed lądowaniem desantu morskiego w głębi obrony wybrzeża z reguły wysadzane są śmigłowcowe desanty taktyczne, a często także desant powietrzny o znaczeniu operacyjnym. W związku z tym, w celu ich rozbicia lub zlokalizowania działań, wykorzystuje się najczęściej odwody ogólne, przeciwdesantowe i będące w dyspozycji dowódcy armii siły i środki

OT /MO, wojska obrony wewnętrznej i inne/, wspierane przez środki ogniowe armii i frontu, w tym lotnictwo.

W miarę zbliżania się sił desantu morskiego do brzegu, dowódcy związków taktycznych i oddziałów pierwszego rzutu wzmacniają obronę na najbardziej zagrożonych odcinkach wybrzeża, dokonując manewru wojsk /z rejonów nie zagrożonych i nie atakowanych/. W walce ze środkami desantowo-przeprawowymi i lądującym desantem nieprzyjaciela istotną rolę odgrywa prowadzony na wprost ogień przeciwpancerny i przeciwkutrowy oraz uderzenia śmigłowców bojowych. Aby wzmocnić system ognia wysuwa się na przedni skraj /bliżej linii brzegowej/ odwody przeciwpancerne pułków i dywizji pierwszego rzutu operacyjnego armii. Odwody te, we współdziałaniu z pododdziałami czołgów, piechoty, oddziałami zaporowymi /w tym śmigłowcami stawiającymi narzutowe pola minowe/, morskimi oddziałami minowania manewrowego oraz lotnictwem zwalczając zbliżające się i lądujące siły desantu morskiego.

Zgrupowania wojsk desantu morskiego, które po wylądowaniu przerwały pierwszą rubież obrony, zwalczane są kontratakami drugiego rzutu dywizji. W sytuacji zagrożenia przełamania taktycznej strefy obrony będzie realizowane przeciwuderzenie armii, niekiedy wspólnie z odwodowymi dywizjami frontu.

Jeśli zaistnieją trudności w niszczeniu desantów na lądzie, a pojemności kierunków dogodnych do prowadzenia natarcia wzdłuż wybrzeża morskiego i sytuacja operacyjna na to pozwoli, to nie można wykluczyć wykonania przeciwuderzenia frontowego.

Głównym celem przeciwuderzenia jest najczęściej rozbicie zasadniczego zgrupowania desantu, odcięcie jego sił od morza, okrążenie i niszczenie na przyczółku oraz niedopuszczenie do połączenia się z desantem powietrznym, a następnie z nacierającymi zgrupowaniami lądowymi nieprzyjaciela. W związku z tym każde przeciwuderzenie musi być wszechstronnie przygotowane, zwłaszcza pod względem ogniowym. Następnie zaś przeciwuderzające wojska powinny mieć silne wsparcie ogniowe, realizowane także przez lotnictwo.

W razie próby ewakuacji rozbitych desantów drogą morską i powietrzną ich zwalczanie wykonywane będzie do możliwej głębokości oddziaływania ogniowego wojsk armii i frontu, w ścisłym współdziałaniu z siłami Zjednoczonej Floty Bałtyckiej.

Z przeprowadzonej analizy przebiegu operacji przeciwdesantowej wynika, że lotnictwo ma być najistotniejszym środkiem ogniowym frontu przeznaczonym do zwalczania sił floty z pierwszym i drugim rzutem desantu podczas przejścia morzem. Następnie musi ono zwalczać desant mor-

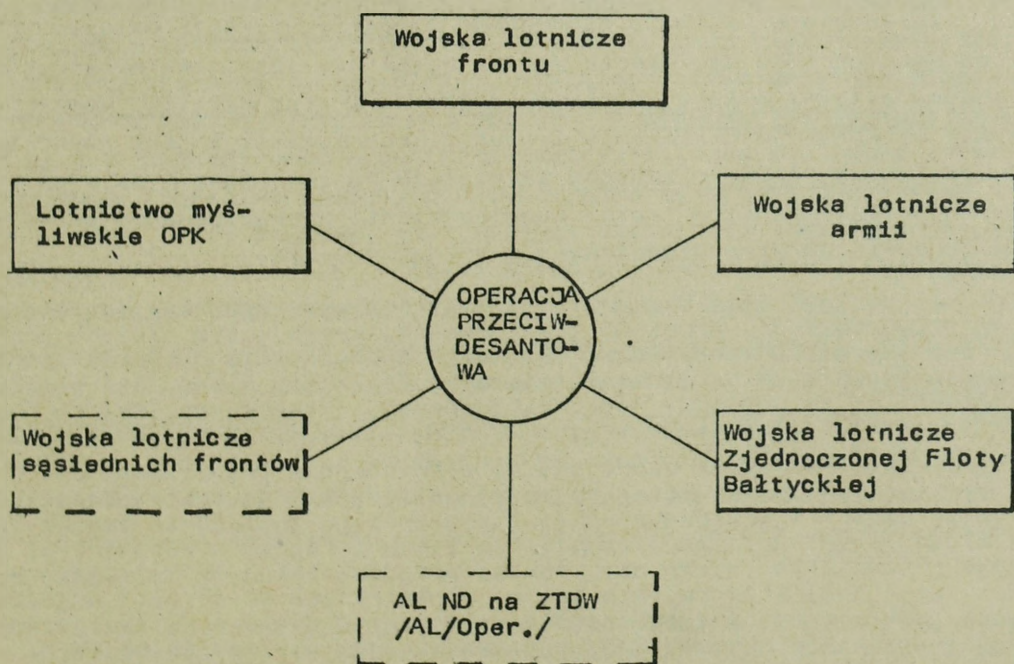
eki w pozostałych etapach operacji oraz niezczyć desanty powietrzne, zarówno w powietrzu, jak i w czasie prowadzenia działań na lądzie. Równocześnie z działalnością ogniową ma ono realizować inne zadania /osłony, rozpoznawcze, transportowe, pomocnicze/ wynikające z potrzeb wojsk prowadzących operację przeciwdesantową.

Rekapitułując, lotnictwo ma być jednym z zasadniczych środków walki, których skuteczne użycie determinuje rozbiście desantów nieprzyjaciela i pomyślny przebieg operacji przeciwdesantowej.

3. Zadania, warunki i możliwości działań lotnictwa w operacji przeciwdesantowej

W operacji przeciwdesantowej, wchodzącej w skład operacji obronnej frontu, działania bojowe może prowadzić lotnictwo różnego podporządkowania organizacyjnego, co obrazuje rys. 4.

Z lotnictwa różnego podporządkowania organizacyjnego niewątpliwie największy zakres zadań w operacji przeciwdesantowej realizują wojska lotnicze frontu. Prowadzą one działania zarówno według planu frontu, jak również wydzielonym przez dowódcę frontu wysiłkiem /siłami/ zgodnie z decyzjami dowódcy armii wyznaczonej do udziału w tej operacji.

Rys. 4. Wojska lotnicze biorące udział w operacji przeciwdesantowej

Do najważniejszych zadań wojsk lotniczych frontu realizowanych według planu frontu w operacji przeciwdesantowej należy:

- zwalczanie desantu morskiego podczas przejścia morzem i lądowania;
- izolacja desantu od dopływu sił wzmocnienia i zaopatrzenia;
- zwalczanie operacyjnego desantu powietrznego podczas przelotu i zrzutu /lądowania/;
- zwalczanie desantów podczas prowadzenia działań na lądzie;
- wzbranianie ewakuacji wojsk desantów i odejścia drogą morską /powietrzną/;
- zwalczanie lotnictwa na lotniskach i w powietrzu;
- zabezpieczenie działań bojowych innych związków operacyjnych lotnictwa;
- rozpoznanie i transport powietrzny oraz zadania pomocnicze.

Zwalczanie desantu morskiego podczas przejścia morzem i w rejonie manewrowania jest priorytetowym zadaniem wojsk lotniczych frontu w operacji przeciwdesantowej. W ramach tego zadania główny wysiłek lotnictwa koncentrowany jest na zwalczaniu zespołu desantowego przewożącego siły pierwszego rzutu desantu, zwłaszcza jego rzutu szturmowego. Zatopienie okrętów desantowych i transportowców powoduje bowiem wyeliminowanie z działań również przewożonych wojsk i sprzętu desantu. Natomiast zniszczenie pierwszego rzutu może spowodować zerwanie operacji desantowej. Wskazane jest ponadto zwalczanie /przez część sił lotnictwa myśliwsko-bombowego/ okrętów dozoru radiolokacyjnego i grup okrętów wsparcia ogniowego^{3/}. Przy tym niszczenie fregat i niszczycieli z grup wsparcia ogniowego jest z reguły niezbędne ze względu na ich silną i dalekosiębną obronę przeciwlotniczą^{4/} oraz rozmieszczenie /w ugrupowaniu marszowym/ w ochronie okrętów desantowych i transportowców.

3/ Historia uczy, że zniszczenie sił osłaniających operację desantową może przyczynić się nawet do jej zerwania. Warto w tym miejscu przypomnieć, że uszkodzenie przez lotnictwo amerykańskie czterech lotniskowców japońskich w bitwie lotniczo-morskiej pod Midway/3-5.6.42r./ doprowadziło do zerwania japońskiej operacji desantowej. Patrz: Encyklopedia II wojny światowej. Wyd. MON, Warszawa 1975, s. 324.

4/ Niszczyciele raketowe uzbrojone są w różnorodne przeciwlotnicze rakiety kierowane. Najczęściej są to różne modyfikacje rakiet Standard, a także Tartar i Sealung o maksymalnym zasięgu zwalczania samolotów od 23 do 56 km. Z kolei fregaty raketowe z reguły wyposażone są w ośmioprowadnicowe wyrzutnie rakiet przeciwlotniczych Sea Sparrow, które mają możliwość rażenia celów powietrznych do 18 km. Ponadto niszczyciele i fregaty są obecnie uzbrajane w różne modyfikacje zestawów przeciwlotniczych RAM, przeznaczone do zwalczania celów niskolotnych na odległościach do 6-9 km. Patrz: załącznik 1.

Podczas lądowania wojska lotnicze frontu nadal zwalczają okręty desantowe i transportowce oraz okręty wsparcia ogniowego uczestniczące w ogniowym przygotowaniu desantowania. Ponadto niszczą one kolejne fale czołgów, transporterów pływających, kutrów oraz małych okrętów desantowych z ciężkim sprzętem bojowym i wojskami desantu idących morzem do rejonów lądowania. Skuteczne działania lotnictwa w tym okresie, jak wykazują doświadczenia z drugiej wojny światowej, mogą udaremnić morską operację desantową nieprzyjaciela. Na przykład 15 września 1944 r. podchodzący do wyspy Hogland desant niemiecki w składzie około 100 jednostek transportowych i bojowych został rozbity uderzeniami lotnictwa radzieckiego. W wyniku zatopienia około 30-35 okrętów ocalałe siły niemieckie odpłynęły w stronę własnych brzegów, pozostawiając na wyspie wysadzony wcześniej rzut czołowy.

W tym czasie lotnictwo niszczy również okręty grupy minowo-trałowej dokonujące przejść w zagrodach minowych^{5/} i okręt dowodzenia lądowaniem desantu. Zwalczanie tych okrętów dezorganizuje dowodzenie oraz utrudni lub wręcz uniemożliwi przejście desantu przez zagrody minowe i jego lądowanie w planowanym rejonie.

Desant morski nieprzyjaciela wysadzany na wybrzeże z zasady będzie składał się z dwóch rzutów. W związku z tym wojska lotnicze frontu będą zwalzczały także jego drugi rzut w celu izolowania go od sił, które wylądowały na wybrzeżu. Przy tym, jeśli pierwszy rzut desantu jest desantowany sposobem "brzeg-brzeg", czyli na małych okrętach desantowych i środkach amfibijnych, to wówczas główny wysiłek lotnictwa najkorzystniej jest koncentrować właśnie na zwalczaniu drugiego rzutu desantu. Uderzenia lotnictwa powinny być wykonywane na podobnej zasadzie, jak na pierwszy rzut desantu, tzn. zwalczą się przede wszystkim okręty desantowe i transportowce, a także wybrane okręty ochrony i osłony, zwłaszcza podczas przejścia morzem oraz w okresie lądowania.

Izolację desantu od dopływu sił wzmocnienia i zaopatrzenia przez wojska lotnicze frontu realizuje się w wyniku zwalczania transportowców z uzupełnieniem, a także zabezpieczających je okrętów. Uderzenia lotnictwa pożądane jest wykonywać tak samo, jak w zadaniu poprzednim, tj. przede wszystkim podczas przejścia okrętów desantowych morzem, następnie zaś aż do momentu wylądowania na lądzie sił wzmocnienia i zaopatrzenia.

5/ W określonych sytuacjach, szczególnie podczas działań sił morskich Zjednoczonej Floty Bałtyckiej, wojska lotnicze frontu mogą ponadto zwalzczać okręty z tej grupy stawiające zagrody minowe na skrzydłach rejonu lądowania. Ich zatopienie przez lotnictwo stworzy siłom floty sprzyjające warunki do walki z okrętami desantowymi i lądującym desantem nieprzyjaciela.

Zwalczanie desantu operacyjnego w powietrzu prowadzone jest przez lotnictwo myśliwskie. Głównymi obiektami jego ataków są samoloty transportowe przewożące desant. Jednak ze względu na ich osłonę przez samoloty myśliwskie nieprzyjaciela część myśliwców musi je również wiązać w walkach powietrznych.

Zwalczanie desantów /morskiego i powietrznego/ podczas prowadzenia działań na lądzie realizowane jest w ramach lotniczego wsparcia wojsk armii. Uderzenia lotnictwa koncentruje się na siłach głównych i odwach desantów, śmigłowcach na lądowiskach, SD, artylerii lufowej i raketowej oraz innych ważnych obiektach zagrażających wojskom broniącej się lub przeciwuderzającej armii.

Zwalczanie desantu podczas ewakuacji i odejścia drogą morską jest końcowym zadaniem ogniowym wykonywanym przez wojska lotnicze frontu w operacji. W ramach tego zadania lotnictwo zwalcza przede wszystkim okręty desantowe i transportowce oraz częściowo ich siły zabezpieczenia operacyjnego w czasie podejścia do rejonu ewakuacji, załadowania ocalałych sił desantu i odejścia morzem. W razie próby ewakuacji desantów transportem powietrznym, wojska lotnicze frontu niszczą samoloty i śmigłowce transportowe podczas lotu do rejonu załadowania, w trakcie załadowania i lotu powrotnego. Jednocześnie lotnictwo myśliwskie zwalcza lotnictwo nieprzyjaciela zabezpieczające ewakuację desantów drogą powietrzną /morską/.

Zwalczanie lotnictwa na lotniskach i minowanie lotnisk przez wojska lotnicze frontu realizowane jest głównie w operacji obronnej frontu. Tym niemniej w operacji przeciwdesantowej mogą one również wykonywać to zadanie uderzając na lotniska rozmieszczone w strefie przybrzeżnej i bazujące na nich samoloty.

Zwalczanie lotnictwa w powietrzu przez lotnictwo myśliwskie realizowane jest podczas osłony wojsk armii prowadzącej operację przeciwdesantową, oraz w czasie osłony innych rodzajów lotnictwa wykonujących uderzenia na desant idący morzem i w rejonie lądowania. W ramach tego zadania myśliwce mogą również zwalczać samoloty rozpoznawcze ze składu systemów rozpoznawczo-uderzeniowych prowadzących działania na rzecz desantów nieprzyjaciela.

Zabezpieczenie przez wojska lotnicze frontu działań bojowych innych związków operacyjnych lotnictwa wykonujących zadania w operacji przeciwdesantowej obejmuje przede wszystkim przełamanie systemu OP w pasie ich przelotu. A zatem wysiłek wojsk lotniczych frontu skupia się na zwalczaniu pododdziałów rakiet przeciwlotniczych, posterunków wykrywania i naprowadzania /okrętów dozoru radiolokacyjnego/, lotnictwa myś-

liwskiego na lotniakach i w powietrzu oraz punktów dowodzenia OP i lotnictwem.

Rozpoznanie powietrzne powinno być koncentrowane na śledzeniu ugrupowania marsezowego sił floty w czasie przejścia morzem, w rejonach oczekiwania i lądowania, a zwłaszcza na ustalaniu składu oddziałów desantowych i rozmieszczeniu, w stosunku do nich, sił zabezpieczenia operacyjnego. Ponadto lotnictwo rozpoznaje również zasadnicze elementy ugrupowania desantu morskiego i powietrznego podczas działań na lądzie, siły floty idące z drugim rzutem /środkami wzmocnienia/ oraz w czasie ewakuacji i odejścia drogą morską.

Transport powietrzny wojsk i sprzętu wykonywany jest przede wszystkim w celu szybkiego wzmocnienia ugrupowania obronnego armii na zagrożonych kierunkach lub zorganizowania doraźnej /kolejnej/ rubieży obrony. Natomiast interwencyjny dowóz środków materiałowych prowadzi się dla zapewnienia ciągłości działań wojsk w operacji przeciwdesantowej. Loty powrotne lotnictwa transportowego wykorzystywane są do ewakuacji rannych i porażonych. To ostatnie zadanie jest jednocześnie realizowane, jako podstawowe, przez lotnictwo sanitarne.

Zadania pomocnicze wykonywane przez wojska lotnicze frontu obejmują przede wszystkim obezwładnienie zakłóceniami, minowanie manewrowe, zadyminowanie, oświetlenie i inne.

Ponadto trzeba uwzględnić, że zadania wojsk lotniczych realizowane w operacji obronnej frontu w sposób pośredni sprzyjają pomyślnemu przebiegowi działań armii w operacji przeciwdesantowej. Skuteczne zwaloczenie systemów rozpoznawczo-uderzeniowych, lotnictwa na lotniakach i w powietrzu, systemu dowodzenia, odwodów operacyjnych i innych obiektów na kierunku lądowym /w operacji obronnej/ osłabia potencjał bojowy nieprzyjaciela, zmniejsza tempo natarcia jego wojsk i powoduje, że część sił /np. lotnictwa/ musi być angażowana przeciwko zgrupowaniu obronnemu frontu zamiast wykonywania zadań na rzecz desantów. Te działania wojsk lotniczych frontu w sposób bezpośredni wpływają na zmniejszenie aktywności użycia różnych sił nieprzyjaciela w jego operacji desantowej, co ułatwia wojskom własnym uczestniczącym w operacji przeciwdesantowej rozbiście desantu morskiego i powietrznego.

Równocześnie z działaniami według planu frontu wojska lotnicze /wydzielonym wysiłkiem przez dowódcę frontu/ realizują zadania zgodnie z decyzjami dowódcy armii. Armia wykorzystuje ponadto własne /etatowe/ wojska lotnicze.

Do podstawowych zadań wykonywanych przez wojska lotnicze frontu i armii według planu armii należy:

- zwalczanie desantu morskigo podczas lądowania oraz w czasie załadowania na okręty desantowe, celem ewakuacji i odejścia drogą morską;
- wsparcie lotnicze broniących się wojsk armii;
- zwalczanie śmigłowców i samolotów bezpilotowych w powietrzu;
- prowadzenie rozpoznania i transportu powietrznego;
- wykonywanie zadań pomocniczych.

Zwalczanie desantu morskigo podczas lądowania realizuje lotnictwo myśliwsko-bombowe i śmigłowce bojowe. Uderzenia lotnictwa myśliwsko-bombowego koncentrowane są przede wszystkim na kolejnych falach środków amfibijnych i małych okrętów desantowych podchodzących do rejonu lądowania oraz na okrętach wsparcia ogniowego. Natomiast śmigłowce bojowe niezczą czołgi i transportery pływające oraz środki desantowo-wylądowcze idące morzem do rejonu desantowania.

Podobne działania lotnictwa realizowane są w czasie załadowania desantu w celu jego ewakuacji i odejścia drogą morską.

Wsparcie lotnicze broniących się wojsk armii obejmuje, zwalczanie desantów morskigo i powietrznego prowadzących działania na lądzie. Obiekty uderzeń lotnictwa są w zasadzie takie same, jak podczas zwalczania desantów /w rejonach desantowania/ przez wojska lotnicze wykonujące zadania według planu frontu.

Zwalczanie śmigłowców i samolotów bezpilotowych w powietrzu realizują śmigłowce bojowe uzbrojone w pociski rakietowe "powietrze-powietrze". Ich wysiłek koncentrowany jest na "wymiataniu" śmigłowców szturmowych /przeciwpancernych/ nieprzyjaciela z rejonów, w których intensywnie przeciwdziałają wojskom armii. Częścią sił zwalczają one również śmigłowce transportowe przewożące desanty taktyczne nieprzyjaciela.

Rozpoznanie powietrzne realizują przede wszystkim bezpilotowe samoloty rozpoznawcze i śmigłowce. W razie potrzeby mogą je prowadzić także nieetatowe załogi rozpoznawcze lotnictwa myśliwsko-bombowego. Rozpoznanie powietrznym wykrywa się i śledzi zasadnicze elementy ugrupowania desantów, w tym obiekty uderzeń lotnictwa, rakiet i artylerii.

Transport powietrzny wykonywany jest głównie do szybkich przewozów wojsk w rejonny przewidywanego wysadzenia desantów, a następnie w celu wzmocnienia wojsk walczących z desantem morskim i powietrznym.

Zadania pomocnicze realizowane są przez śmigłowce z eskadry lotnictwa łącznikowego armii i eskadr związków taktycznych wojsk lądowych. Obejmują one zabezpieczenie dowodzenia, prowadzenie rozpoznania skażeń, poprawianie ognia artylerii, zadymianie, minowanie narzutowe i inne.

Z rys. 4 wynika, że w operacji przeciwdesantowej może brać udział także lotnictwo nie wchodzące organizacyjnie w skład frontu. Jego dzia-

łania w operacji mogą mieć decydujący wpływ na końcowe jej wyniki.

Działania wojsk lotniczych Zjednoczonej Floty Bałtyckiej koncentrują się na rozpoznaniu i zwalczaniu okrętów desantowych i transportowców w rejonach załadowania, w czasie przejścia przez cieśniny bałtyckie i w rejonie formowania ugrupowania marsewskiego. Zwalczają one również zespół desantowy podczas przejścia morzem oraz w rejonie manewrowania i postoju, wykonując uderzenia przede wszystkim na oddziały desantowe i transportowców, grupy okrętów trałowo-minowych, wsparcia ogniowego i osłony /ZOB, OGU/, a także okręty podwodne i dozoru radiolokacyjnego. Częścią sił, zwłaszcza lotnictwa rakietowego, niszczą one lotniskowcowe grupy uderzeniowe operujące poza Morzem Bałtyckim /np. na Morzach Północnym i Norweskim/, z których samoloty pokładowe mogą uczestniczyć w morskiej operacji desantowej nieprzyjaciela. Ponadto lotnictwo morskie może minować porty, bazy morskie i podejścia do nich w rejonie załadowania oraz realizować inne zadania.

AL ND na ZTDW /AL/Oper/, jeśli prowadzi działania w operacji przeciwdesantowej, to zwalcza również oddziały desantowe i transportowców z wojskami desantu podczas załadowania i przejścia morzem. Ponadto powinna ona zwalczać morskie siły zabezpieczenia operacyjnego desantu, lotnictwo na lotniskach rozmieszczonych w strefie przybrzeżnej i w powietrzu /w ramach zabezpieczenia działań własnych/, wojska desantów w rejonach ześrodkowania oraz wykonywać uderzenia na porty i bazy morskie.

Lotnictwo myśliwskie OPK odpiera zmasowane i urzutowane naloty środków napadu powietrznego nieprzyjaciela prowadzone w celu wstępnego i bezpośredniego przygotowania lądowania desantów oraz wsparcia ich wojsk podczas działań bojowych na lądzie. Ponadto zwalcza ono samoloty transportowe i inne biorące udział w desantowaniu desantu powietrznego o znaczeniu operacyjnym.

W operacji przeciwdesantowej mogą wziąć udział także wojska lotnicze sąsiednich frontów. Ich działania powinny osiągnąć najwyższą aktywność w końcowym okresie przejścia desantu morzem oraz w rejonie manewrowania i lądowania desantu^{6/}. Realizują one przede wszystkim zadania

6/ Zakładając, że front podczas operacji przeciwdesantowej prowadzi operację obronną w pierwszym rzucie ugrupowania strategicznego na ZTDW. Jeśli front jest w drugim rzucie tego ugrupowania lub częścią sił wykonuje przeciwuderzenie w obszarze działań frontu pierwszego rzutu, to należy przypuszczać, że wojska lotnicze pierwszorzutowego frontu wydzielonym wysiłkiem będą zwalczaly desant podczas przejścia przez cieśniny bałtyckie i w rejonie formowania /w Zatoce Meklemburskiej/. Następnie zaś mogą one wykonywać uderzenia na zespół desantowy w czasie przejścia morzem w ugrupowaniu marsewskim do rejonu manewrowania.

ogniowe, których istota nie różni się od zadań lotnictwa frontu prowadzącego operację przeciwdesantową.

Reasumując, zadania wykonywane przez wojska lotnicze frontu i armii oraz inne związki operacyjne lotnictwa, we współdziałaniu z przeciwlotniczymi wojskami raketowymi, siłami morskimi i nadbrzeżnymi Zjednoczonej Floty Bałtyckiej oraz wojskami armii, mają ułatwiać rozbiście desantu morskiego i powietrznego nieprzyjaciela, a także sprzyjać trwałości obrony przeciwdesantowej części sił frontu.

Warunki działań lotnictwa w operacji przeciwdesantowej będą bardzo skomplikowane. Wpłyne na to przede wszystkim posiadanie przez nieprzyjaciela inicjatywy operacyjnej oraz przewagi na morzu i w powietrzu. Czynniki te bowiem wręcz determinują możliwość prowadzenia przez nieprzyjaciela zarówno operacji zaczepnej wojsk lądowych, jak i morskiej operacji desantowej.

Aby utrzymać tę przewagę, zwłaszcza w powietrzu, nieprzyjaciel będzie dążył do systematycznego rozbijania /przełamania/ systemu OP na wybranych kierunkach oraz osłabiania związków operacyjnych lotnictwa naszej koalicji. Zatem lotniska i rozmieszczone na nich siły wojsk lotniczych frontu i armii będą szczególnie zagrożone uderzeniami z powietrza. Wszystkie oddziały /pododdziały/ lotnictwa muszą być więc stałe w gotowości do wyścia spod uderzeń nieprzyjaciela z powietrza, natomiast siły naziemne lotnictwa - do obrony przeciwlotniczej rejonów /lotnisk/ ich dyslokacji.

Ze względu na przewidywane niszczenie lotnisk, oddziały i pododdziały lotnictwa będą zmuszone do częstych przebazowań oraz doraźnego wykonywania różnych lotnisk i drogowych odcinków lotniskowych. Trzeba przy tym uwzględnić, że do czasu prowadzenia operacji przeciwdesantowej wiele lotnisk zostanie zniszczonych i uszkodzonych, w wyniku uderzeń nieprzyjaciela realizowanych w ramach zaczepnej operacji powietrznej i operacji zaczepnej wojsk lądowych. W rezultacie sieć lotnisk dysponowanych przez wojska lotnicze frontu ulegnie znacznemu zmniejszeniu. W związku z tym niejednokrotnie na jednym lotnisku będą bazowały eskadry z różnych pułków lotnictwa. Warunki takie utrudnią zabezpieczenie działań bojowych lotnictwa, wydłużając czas odtwarzania gotowości bojowej oddziałów /pododdziałów/ do kolejnych wylotów, stworzą problemy w sprawnym organizowaniu działań i dowodzeniu wojskami lotniczymi frontu. Jednocześnie zmuszą do ciągłego przywracania zdolności eksploatacyjnej uszkodzonych lotnisk oraz likwidacji innych skutków uderzeń nieprzyjaciela z powietrza i z ziemi /np. przez grupy dywersyjne/.

Trudne warunki działań wojsk lotniczych frontu w operacji przeciw -

desantowej będą wynikały z konieczności pokonywania systemu OPL nieprzyjaciela i to nawet w wypadku wcześniejszych uderzeń na desant morski przez Zjednoczoną Flotę Bałtycką i AL ND na ZTDW. Zdolność sił floty do zmiany ugrupowania mareszowego desantu morskiego i manewrowania siłami ochrony, silna OPL niszczycieli, fregat i innych okrętów wzmocniona etatowymi środkami przeciwlotniczymi przewożonych wojsk, osłona desantu przez lotnictwo myśliwskie, wykorzystanie samolotów WRE i innych spowoduje, że oprócz ścisłej synchronizacji działań wojsk lotniczych frontu z innymi związkami operacyjnymi lotnictwa i siłami morskimi Zjednoczonej Floty Bałtyckiej, wszechstronne zabezpieczenie wykonania zadań w powietrzu może być jednym z najważniejszych warunków skutecznego zwalczania desantu. Wymagać to będzie wydzielania różnych grup taktycznego przeznaczenia /np. demonstracyjno-pozoracyjnej, rozbijania OPL okrętów ochrony, bezpośredniego rozpoznania, zakłóceń radioelektronicznych i uderzeniowych/ oraz ich osłony przez lotnictwo myśliwskie.

Trudności działań wojsk lotniczych frontu podczas zwalczania desantu idącego morzem, mogą być potęgowane niemożliwością naprowadzania lotnictwa na cele powietrzne i nawodne przez punkty naprowadzenia i wskazowania celów, zarówno ze składu armii /frontu/ oraz stacjonarnego systemu OP, jak i rozmieszczonych na okrętach dozoru radiolokacyjnego. Spowoduje to potrzebę działań lotnictwa myśliwskiego spособem samodzielnego poszukiwania i zwalczania celów powietrznych, co znacznie obniży skuteczność osłony innych rodzajów lotnictwa wykonujących zadania rozpoznawcze i uderzeniowe. Z kolei lotnictwo rozpoznawcze i myśliwsko-bombowe zostanie pozbawione pomocy nawigacyjnej związanej z naprowadzaniem w rejony rozmieszczenia obiektów działań. Nie będzie ono również miało stworzonych warunków wykonywania odpowiednich manewrów /na podstawie komend przekazywanych z punktów radiolokacyjnych/ mających na celu umożliwienie /utrudnienie/ ataków myśliwców nieprzyjaciela.

Równocześnie lotnictwo myśliwskie osłaniające inne rodzaje lotnictwa przed atakami myśliwców nieprzyjaciela będzie zmuszone do prowadzenia działań na dużych odległościach od lotnisk bazowania i często w strefach ognia okrętowych środków OPL nieprzyjaciela. Wpłyne to na zmniejszenie możliwego czasu osłony oraz dysponowanie niewielkim zapasem paliwa na prowadzenie walk powietrznych. Wymagać będzie również wydzielania odpowiednio silnych, jednocześnie działających grup lotnictwa myśliwskiego, zdolnych nie tylko do odpierania ataków powietrznych, ale i do przeciwstawiania się próbom "wymiatania" naszego lotnictwa przez myśliwce nieprzyjaciela.

Ponadto osłonę innych rodzajów lotnictwa, lotnictwo myśliwskie wyko-

nuje w przestrzeni powietrznej obserwowanej przez nawodne, a często także przez naziemne i powietrzne stacje radiolokacyjne pracujące w systemie wykrywania i naprowadzania. Z ośrodków i posterunków oraz z okrętów dozoru radiolokacyjnego i samolotów E-3A, pracujących w tym systemie, mogą być dokonywane naprowadzania samolotów myśliwskich nieprzyjaciela na grupy rozpoznawcze i uderzeniowe wojsk lotniczych frontu w sposób utrudniający lub wręcz uniemożliwiający ich przechwytywanie przez nasze lotnictwo myśliwskie. Także z tych punktów myśliwce nieprzyjaciela mogą być w sposób łatwy i skryty naprowadzane na nasze lotnictwo myśliwskie, osłaniające inne rodzaje lotnictwa.

Pokonywanie systemu OPL desantów prowadzących działania po wylądowaniu również nie będzie należało do łatwych. Choć system ten tworzą przede wszystkim rakiety przeciwlotnicze bliskiego zasięgu i artyleria przeciwlotnicza, to jednak ich systematyczne doskonalenie oraz małe wymiary powodujące duże trudności w zwalczaniu ogniowym grożą poniesieniu przez lotnictwo znacznych strat. Mogą one być zwielokrotniane przez myśliwce nieprzyjaciela, osłaniające desanty podczas walki na ziemi.

Zmniejszaniu strat wojsk lotniczych frontu i armii, prowadzących działania w warunkach silnego przeciwdziałania systemu OPL nieprzyjaciela, sprzyja przede wszystkim realizowanie zadań na małych wysokościach, atakowanie obiektów bezpośrednio z trasy oraz przebywanie nad jego ugrupowaniem w jak najkrótszym czasie. Jednocześnie pokonanie tego systemu ułatwia skuteczne obezwładnianie jego środków uderzeniami ogniowymi i zakłóceniami radioelektronicznymi, wykorzystywanie rezultatów działań wojsk lądowych /w tym wojsk raketowych i artylerii/, a także osłona grup uderzeniowych lotnictwa przez myśliwce.

Działania lotnictwa myśliwskiego związane z osłoną armii prowadzącej operację przeciwdesantową również będą realizowane w trudnych warunkach. Biorąc udział w odpieraniu zmasowanych i urzutowanych nalotów lotnictwa i innych środków napadu powietrznego nieprzyjaciela, musi ono być przygotowane do wykonywania zadań w warunkach silnych zakłóceń radioelektronicznych oraz braku łączności z punktami dowodzenia i naprowadzania /m.in. w wyniku ich obezwładnienia ogniowego i radioelektronicznego/. W związku z tym lotnictwo myśliwskie niejednokrotnie zostanie zmuszone do samodzielnego poszukiwania i zwalczania celów powietrznych. Tym samym, oprócz zmniejszenia efektywności działań bojowych, wystąpią znaczne trudności w realizacji współdziałania z przeciwlotniczymi wojskami raketowymi. Należy ponadto oczekiwać, iż często będzie ono zwalczało środki napadu powietrznego w strefach samodzielnego działania bojowych.

Dodatkowym utrudnieniem podczas zwalczania przez wojska lotnicze frontu desantu idącego morzem jest dość częsty brak widzialności horyzontu naturalnego, występujące problemy we wzrokowej ocenie wysokości lotu i wykryciu celu /szczególnie przy wzburzonym morzu i locie załóg na bardzo małej wysokości/ oraz częste zjawisko słabej widzialności poziomej i ukośnej. Utrudnienia te spowodują, że w czasie realizacji zadań nad morzem wystąpi szybsze zmęczenie personelu latającego niż podczas prowadzenia działań na kierunku lądowym. Potęgować te trudności może konieczność prowadzenia działań w nocy. Trzeba się bowiem liczyć z tym, że przejście desantu nieprzyjaciela morzem będzie się odbywało nocą, lądowanie zaś - po świcie.

Znaczny wpływ na warunki działań lotnictwa ma także potrzeba równoczesnego wykonywania zadań w operacji obronnej i przeciwdesantowej. Realizacja tych zadań na szerokim froncie, zmusi lotnictwo do zwalczania różnych obiektów /na lądzie i morzu/ na wielu kierunkach. Sytuacja ta podyktuje odpowiednie ugrupowanie lotnictwa, zapewniające działania w całym pasie obu operacji, przenoszenia wysiłku z jednej operacji na drugą, a jednocześnie jego masowanie na głównych kierunkach uderzeń /działań/ nieprzyjaciela w najważniejszych okresach każdej operacji. Wymagać to będzie niejednokrotnie zmian uzbrojenia samolotów uderzeniowych, wcześniejszego przygotowywania lotnisk manewru i częstych /doraźnych/ przebazowań całości oddziałów lub tylko ich rzutów bojowych.

Wobec powyższego warunki działań wojsk lotniczych w operacji przeciwdesantowej będą bardzo trudne, powodując nawet zmniejszenie ich skuteczności bojowej podczas zwalczania desantów nieprzyjaciela.

Z dokonanych poprzednio ustaleń wynika, że w operacji tej zasadniczymi obiektami uderzeń lotnictwa są przede wszystkim okręty desantowe przewożące wojska desantu. Ponadto lotnictwo musi zwalczać okręty wsparcia ogniowego, ze względu na ich silną OPL i rozmieszczenie w ochronie transportowców, a podczas lądowania - również kutry i małe okręty desantowe idące z desantem do rejonów wylądowania.

Tabela 1 zawiera orientacyjne wielkości potrzebnej liczby samolotów myśliwsko-bombowych do zwalczania wybranych obiektów morskich. Ze względu na możliwość zwalczania desantu na dużych odległościach przyjęto, że każdy samolot posiada tylko dwa środki rażenia. W razie realizowania zadania z większą liczbą środków rażenia, potrzebne liczby samolotów ulegną proporcjonalnemu zmniejszeniu.

W celu ustalenia możliwości lotnictwa myśliwsko-bombowego w zakresie niszczenia różnych okrętów nieprzyjaciela przyjęto, że:

- uderzenie na desant wykonuje jedna dywizja posiadająca dwa pułki samolotów Su-22 i pułk Su-20;

Tabela 1

Orientacyjne wartości potrzebnej /ogniowej/
liczby samolotów do zwalczania obiektów nawodnych

Typ okrętu	Ilość i rodzaj środków rażenia	Potrzebna liczba samolotów	
		Zatopienie	Uszkodzenie
Uniwersalny okręt desantowy o wyporności 40 000 ton	2xFAB-500	13	7
	2xFAB-250	20	13
	2xS-25	6	4
	2xS-24	8	5
	2xH-25 MP ^{1/}	4	2
Okręt desantowy o wyporności 16 000 - 20 000 ton	2xFAB-500	28	14
	2xFAB-250	36	21
	2xS-25	10	6
	2xS-24	13	8
	2xH-25 MP	3	1
Okręt desantowy o wyporności 13 000 - 15 000 ton	2xFAB-500	19	12
	2xFAB-250	31	19
	2xS-25	9	4
	2xS-24	11	7
	2xH-25 MP	3	1
Śmigłowcowiec o wyporności 18 000 - 20 000 ton	2xFAB-500	24	10
	2xFAB-250	35	24
	2xS-25	13	9
	2xS-24	14	10
	2xH-25 MP	3	1
Fregata, niszczyciel rakietowy, okręt dozoru radiolokacyjnego o wyporności do 4500 ton	2xFAB-500	30	15
	2xFAB-250	45	30
	2xS-25	11	6
	2xS-24	11	6
	2xH-25 MP	2	1
Kuter desantowy, mały okręt desantowy, kuter rakietowy o wyporności do 400-600 ton /długości do 40 m/	2xFAB-500	20	12
	2xFAB-250	16	14
	2xS-25	11	6
	2xS-24	11	6
	2xH-25 MP	1	0,5

1/ Albo 2xH-29 lub 2xH-58U. Uwaga ta dotyczy również pozostałych pozycji w tabeli, w których występuje rakietą kierowaną typu H-25 MP.

- wspólny współczynnik wyposażenia oddziałów lotnictwa i sprawności technicznej samolotów wynosi 0,6^{7/};

- prawdopodobieństwo gwarancyjne wykonania zadania i pokonania OPL nieprzyjaciela wynosi po 0,8:

- około 30% samolotów jest uzbrojonych w kierowane pociski rakietowe, pozostałe zaś posiadają niekierowane pociski rakietowe;

- dywizja wykonuje uderzenia na desant podczas przejścia morzem lub na małe okręty desantowe podchodzące do rejonu lądowania.

Dokonane obliczenia uwzględniające powyższe założenia i dane z tabeli 1 wskazują, że dywizja w jednym wylocie całości sił, z dodatkowymi zbiornikami z paliwem, może zatopić do 8-9 dużych okrętów desantowych i ochrony lub około 25 małych okrętów desantowych. Korzystniejszych rezultatów uderzenia dywizji należy oczekiwać podczas działań samolotów z pełnym ładunkiem bojowym.

Z analizy danych zawartych w tabeli 1 wynika, że w razie wykorzystywanie samolotów z uzbrojeniem bombardierskim potrzebne ich liczby do zwalczania obiektów nawodnych, są dwu-trzykrotnie większe niż podczas użycia niekierowanych pocisków rakietowych S-25 lub S-24. Do wskazanych poprzednio obliczeń przyjęto natomiast oprócz kierowanych same niekierowane pociski rakietowe. W warunkach użycia, choćby przez część samolotów uzbrojenia bombardierskiego, oczekiwane rezultaty działań lotnictwa myśliwsko-bombowego ulegną zmniejszeniu. A zwalczanie okrętów za pomocą bomb, ze względu na możliwość ich zrzutu z lotu poziomego lub z małych kątów nurkowania samolotów, jest niezbędne w trudnych warunkach atmosferycznych. Stąd też uzbrojenie bombardierskie samolotów powinno się również uwzględniać w kalkulacjach dotyczących możliwości lotnictwa myśliwsko-bombowego w zwalczaniu sił floty z desantem nieprzyjaciela^{8/}.

Możliwości bojowe pozostałych rodzajów lotnictwa realizujących zadania w operacji przeciwdesantowej są w zasadzie takie same, jak podczas działań w innych operacjach. Dlatego też nie będą one prezentowane, gdyż są ujęte w wielu innych materiałach.

7/ Przyjęty stosunkowo niewielki współczynnik wyposażenia i sprawności technicznej wynika stąd, że działania lotnictwa w operacji przeciwdesantowej będą prowadzone już po zakończeniu operacji przeciwpowietrznej i w trakcie jego użycia w operacji obronnej frontu. Należy więc oczekiwać, że będzie ono znacznie osłabione, tym bardziej iż trzeba zakładać przewagę nieprzyjaciela w powietrzu.

8/ Zwłaszcza, że równoczesne działania lotnictwa w operacji obronnej /na kierunku lądowym/ wręcz wykluczą częstą zmianę wariantów uzbrojenia samolotów myśliwsko-bombowych. Przebrojenie /na inny wariant/ może bowiem trwać nawet do 8 godzin.

4. Zasady użycia lotnictwa w operacji przeciwdesantowej

W operacji przeciwdesantowej, podobnie jak w każdej innej operacji frontu /armii/, lotnictwo musi być wykorzystywane zgodnie z określonymi zasadami. Obejmują one zbiór istotniejszych ustaleń dotyczących racjonalnego przygotowania i prowadzenia działań przez wojska lotnicze w operacji przeciwdesantowej.

Na wstępie przedstawiono ustalenia w zakresie wielkości wysiłków wojsk lotniczych frontu i armii wydzielonych do wykorzystania w operacji przeciwdesantowej.

W operacji tej wielkość wysiłku wojsk lotniczych frontu uwarunkowana jest przede wszystkim zadaniami frontu, przewidywanym ekładem bojowym desantu morskiego i powietrznego, czasem trwania operacji oraz zaangażowaniem innych związków operacyjnych lotnictwa /AL ND na ZTDW, WL ZFB, WL sąsiednich frontów/, a także siłami morskimi do zwalczania desantów. Wysiłek ten będzie inny, gdy front będzie prowadził operację obronną niż podczas wykonywania przez część jego sił przeciwuderzenia strategicznego. Jeszcze inny będzie on w warunkach dużej intensywności działań różnych związków operacyjnych lotnictwa i sił morskich floty niż w przeciwnej sytuacji. Nie wszystkie z tych uwarunkowań są znane dowódcy frontu. Wskazuje to na celowość ustalania wysiłku wojsk lotniczych frontu oraz innych związków operacyjnych lotnictwa do działań w operacji przeciwdesantowej przez ND ZSZ na ZTDW na wniosek dowódcy wojsk lotniczych na tym teatrze. I właśnie takie rozwiązania są stosowane podczas ćwiczeń.

Należy jednak zauważyć, że organizatorem operacji przeciwdesantowej jest dowódca frontu i stanowi ona część składową operacji obronnej frontu. Niekiedy więc dowódca frontu może ustalać wysiłek wojsk lotniczych do działań w tej operacji, na podobnej zasadzie jak określa wysiłek lotnictwa w operacji powietrznodesantowej, prowadzonej w ramach operacji zaczepnej /przeciwnatarcia/ frontu. Warunkiem zastosowania takiego związania jest uzyskanie informacji w ND ZSZ na ZTDW o zaangażowaniu sił morskich i wojsk lotniczych Zjednoczonej Floty Bałtyckiej oraz lotniczych związków operacyjnych innego podporządkowania organizacyjnego do działań w operacji przeciwdesantowej.

Wielkość wydzielonego wysiłku wojsk lotniczych frontu do działań w operacji przeciwdesantowej może więc kształtować się różnie. Jeśli jednak uwzględni się dość krótki czas przejścia desantu morzem, prawdopodobne czasy walki z desantami po wylądowaniu oraz konieczność równoczesnych /intensywnych/ działań na rzecz wojsk lądowych w operacji obronnej, to okazuje się, że maksymalny wysiłek, jaki zostanie wydzielony do

operacji przeciwdesantowej wyniesie nie więcej niż 4-5 wylotów wojsk lotniczych frontu. Może on być i mniejszy, zwłaszcza w warunkach aktywnych działań wojsk sojuszniczych w tej operacji.

Ponadto front, jako organizator operacji, może dysponować wysiłkiem 1-2 wylotów AL ND na ZTDW /AL/Oper/, WL ZFB i WL sąsiedniego frontu. Niekiedy front nie otrzyma ich wysiłków i wówczas wymienione związki operacyjne lotnictwa, a także lotnictwo myśliwskie OP będą prowadziły działania w operacji przeciwdesantowej według własnych planów.

Bez względu na wariant ustalania wysiłku wojsk lotniczych frontu do działań w operacji przeciwdesantowej, wysiłek wojsk lotniczych armii wyznaczonej do udziału w tej operacji określa dowódca frontu. Doświadczenia z przeprowadzonych ćwiczeń wskazują, że armia w operacji tej może dysponować wysiłkiem do 16 wylotów pułku śmigłowców bojowych i pozostałych pododdziałów ze składu swoich wojsk lotniczych. Oprócz tego może ona otrzymać 6-8 p/l lotnictwa myśliwsko-bombowego, 2-3 wyloty pułku śmigłowców transportowych i 1-2 wyloty pułku lotnictwa sanitarnego wojsk lotniczych frontu.

Podziału wysiłku lotnictwa według etapów /zadań/ operacji przeciwdesantowej, podobnie jak w innych operacjach, dokonuje dowódca frontu na propozycje dowódcy wojsk lotniczych frontu. Na szczeblu armii decyzje w tym zakresie podejmuje dowódca armii na wniosek dowódcy wojsk lotniczych armii.

Wariant procentowego podziału wysiłku lotnictwa /wojsk lotniczych frontu i armii/ w operacji przeciwdesantowej na szczeblu frontu i armii obrazuje tabela 2.

Tabela 2

Podział wysiłku lotnictwa w operacji przeciwdesantowej

Etap /zadanie/ operacji	wysiłek [%]	
	Na szczeblu frontu	Na szczeblu armii
Zwalczanie desantu podczas przejścia morzem	15-40	-
Zwalczanie desantu podczas lądowania	20-25	15-25
Zwalczanie desantu morskiego i powietrznego podczas działań na lądzie	25-30	50-60
Zwalczanie desantu podczas ewakuacji i odejścia morzem /transportem powietrznym/	5-10	5-10
Inne zadania i odwód dowódcy frontu /armii/	15-20	15-20

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli większość wysiłku wojsk lotniczych na szczeblu frontu wykorzystuje się do zwalczania pierwszego i drugiego rzutu desantu podczas przejścia morzem i lądowania. Natomiast w armii lotnictwo używa się przede wszystkim do zwalczania desantów prowadzących działania bojowe na lądzie.

Ponadto zarówno na szczeblu frontu, jak i armii duży wysiłek lotnictwa, znacznie większy niż w operacjach zaczepnych, zachowuje się w odwodzie w celu wykorzystania do realizacji nieplanowanych zadań, wynikających z posiadania inicjatywy operacyjnej i przewagi przez nieprzyjaciela.

Konieczność równoczesnych działań wojsk lotniczych frontu w operacji przeciwdesantowej i obronnej /lub innej/ wymaga intensywnego wykonywania zadań w obu operacjach, z wyraźnym koncentrowaniem uderzeń na najważniejszych kierunkach i obiektach nieprzyjaciela. Osiągnąć to można w wyniku kolejnego ześrodkowania wysiłków i umiejętnego manewrowania działaniami wojsk lotniczych frontu, co w znacznej mierze pozwala kompensować niedostatek ich sił w stosunku do realnych potrzeb broniących się wojsk frontu, a także armii prowadzącej operację przeciwdesantową.

Takie użycie wojsk lotniczych frontu w operacji obronnej i przeciwdesantowej możliwe jest tylko w rezultacie większej centralizacji ich wykorzystania na szczeblu frontu niż w operacjach zaczepnych. Wskazuje to na potrzebę utrzymywania w dyspozycji dowódcy frontu około 70-80% wysiłku lotnictwa myśliwsko-bombowego, transportowego i sanitarnego oraz całości wysiłku innych rodzajów lotnictwa wydzielonego na operację przeciwdesantową.

Pozostały wysiłek wojsk lotniczych frontu zostaje przekazany do dyspozycji dowódcy armii, który organizuje tę operację. W razie planowania przeciwuderzenia przez armię drugiego rzutu frontu, część tego wysiłku /około 30-40%/ przydziela się do wykorzystania według planu jej dowódcy.

Armia /lub armie/ nie mogą jednak w każdym etapie i w dowolnym czasie operacji przeciwdesantowej wykorzystywać wydzielonych do ich dyspozycji sił wojsk lotniczych frontu. Prowadzą one bowiem działania bojowe również według planu frontu, a podczas zwalczania desantu przechodzącego morzem - wyłącznie według decyzji dowódcy frontu. Ustaleń dotyczących etapów i czasów użycia wojsk lotniczych frontu zgodnie z decyzją dowódcy armii, dokonuje dowódca wojsk lotniczych frontu i przekazuje je do dowódcy wojsk lotniczych armii. Dowódca armii może natomiast, na ogół bez ograniczeń czasowych i innych, decydować o użyciu etatowego lotnictwa wojsk lądowych.

Warunki prowadzenia operacji przeciwdesantowej wywierają również wpływ na działania rodzajów lotnictwa.

Lotnictwo myśliwskie realizuje zadania związane z odpieraniem zmasowanych i urzutowanych nalotów środków napadu powietrznego na wojska armii /frontu/, równocześnie osłaniające inne rodzaje lotnictwa przed atakami myśliwców nieprzyjaciela. Stąd też prowadzi ono działania według planów dowódcy OP i wojsk lotniczych frontu. Jego wykorzystanie w różnych etapach operacji przeciwdesantowych jest nieco inne.

Podczas zwalczania desantu idącego morzem lotnictwo rozpoznawcze i myśliwsko-bombowe jest szczególnie narażone na przeciwdziałanie myśliwców nieprzyjaciela. Wymaga to więc angażowania znacznych sił własnego lotnictwa myśliwskiego do ich osłony, zwłaszcza że jego możliwości w zwalczaniu celów powietrznych poza własnym polem radiolokacyjnym są stosunkowo niewielkie. Dlatego w tym etapie operacji wykorzystuje się po około 50% wysiłku lotnictwa myśliwskiego według planów dowódców OP i wojsk lotniczych frontu.

W pozostałych etapach operacji przeciwdesantowej wzrasta zagrożenie wojsk armii uderzeniami lotnictwa nieprzyjaciela, nieco maleje zaś możliwe przeciwdziałanie jego myśliwców innym rodzajom lotnictwa własnego. W związku z tym większość wysiłku lotnictwa myśliwskiego /około 60-70%/ wykorzystuje się w systemie OP do zwalczania celów powietrznych. Pozostały wysiłek /około 30-40%/ wyznacza się do osłony innych rodzajów lotnictwa zwalczających desanty na ziemi oraz do realizacji dodatkowych zadań /np. ogniowych, rozpoznawczych, zwalczania samolotów rozpoznawczych ze składu systemów rozpoznawczo-uderzeniowych itp./ według planu dowódcy wojsk lotniczych frontu.

Zadania lotnictwa myśliwskiego podczas działań w systemie OP i według planu wojsk lotniczych frontu realizowane są tradycyjnymi sposobami. Należy się jednak liczyć z dużą częstotliwością okresów wzmożonego wysiłku lotnictwa myśliwskiego, zwłaszcza podczas bezpośredniego przygotowania lądowania i wsparcia desantów na ziemi przez lotnictwo nieprzyjaciela. W takich sytuacjach trzeba dążyć do jednoczesnego wprowadzenia do walki dużych sił lotnictwa myśliwskiego. Po tych okresach będzie ono wydzielonymi siłami myśliwców dyżurowało w strefach, jako awangarda do zwalczania celów powietrznych na dalszych rubieżach od osłanianych wojsk, a pozostałymi samolotami dyżurować na lotniskach w różnych stopniach gotowości do ich niszczenia na odległościach bliższych.

Podstawowy sposób osłony innych rodzajów lotnictwa przez lotnictwo myśliwskie będzie polegał na wiązaniu w walkach powietrznych myśliwców nieprzyjaciela /z wysuniętych stref dyżurowania w powietrzu/ lub też na ich wymiataniu już na podejściach do rejonu działań grup rozpoznawczych i uderzeniowych lotnictwa. W sytuacji, gdy przewiduje się duże

zagrożenie atakami lotnictwa myśliwskiego nieprzyjaciela można stosować obydwa sposoby osłony jednocześnie.

Lotnictwo myśliwsko-bombowe w operacji przeciwdesantowej realizuje zadania planowane o znaczeniu operacyjnym i taktycznym, jak również ustalane doraźnie, w tym na wezwanie z pola walki. Warunki prowadzenia tej operacji zmuszają do niemal ciągłego utrzymywania w odwodzie dowódcy frontu /armii/ odpowiednich sił lotnictwa myśliwsko-bombowego w celu ich użycia do realizacji bieżących zadań, wynikających z rozwoju sytuacji operacyjnej.

Warunki te powodują również, że istnieje potrzeba wydzielania znacznych sił różnych rodzajów lotnictwa, w tym myśliwsko-bombowego, do zapewnienia bezpiecznego wykonania uderzeń na siły floty i wojska desantu. Wynika stąd celowość realizacji zadań przez lotnictwo myśliwsko-bombowe przede wszystkim sposobem uderzeń zmasowanych i grupowych, gdyż wymagają one proporcjonalnie mniejszego zabezpieczenia niż działania systematyczne.

Jednak uderzenia jednoczesne większości sił lotnictwa myśliwsko-bombowego wydzielonego do działań w operacji przeciwdesantowej nie zapewniają ciągłości oddziaływania na desanty, zwłaszcza prowadzące działania po wylądowaniu. W związku z tym nie można zrezygnować z działań systematycznych, ale muszą one być wszechstronnie zabezpieczone. Dla zmniejszenia zaangażowania lotnictwa myśliwsko-bombowego do działań zabezpieczających wskazane jest, aby wojska rakietowe i artyleria oraz walki radioelektronicznej partycipowały w ogniowym i radioelektronicznym obezwładnianiu naziemnych środków przeciwlotniczych w korytarzach przelotu lotniczych grup uderzeniowych.

Lotnictwo rozpoznawcze wykorzystuje się wyłącznie według planu frontu, w tym również do rozpoznawania obiektów o znaczeniu taktycznym. Rozpoznanie tych ostatnich realizuje ono z zasady bezpośrednio na rzecz wojsk armii, zgodnie z zapotrzebowaniami złożonymi do frontu. Niezbędna jest więc ściśła synchronizacja działań lotnictwa rozpoznawczego z użyciem śmigłowców i bezpilotowych samolotów rozpoznawczych, realizujących zadania w taktycznej strefie działań bojowych według planów armii /dywizji/.

Trudności w zapewnieniu wysokiego prawdopodobieństwa pokonania systemu OP nieprzyjaciela spowodują ograniczenie samodzielnych działań pojedynczych samolotów rozpoznawczych i ich par, tak charakterystycznych dla ich użycia w operacjach zaczepnych. Najczęściej działania lotnictwa rozpoznawczego będą łączone z wylotami lotnictwa myśliwsko-bombowego. Tylko w niektórych /wyjątkowych/ sytuacjach nie można wy-

kluczyć samodzielnego wysyłania niewielkich grup lotnictwa rozpoznawczego do prowadzenia rozpoznania powietrznego. Działania te muszą być jednak również wszechstronnie zabezpieczone.

Lotnictwo transportowe, w tym śmigłowce, zadania w zakresie przewozu wojsk w rejonu walki z desantami realizuje sposobem jednoczesnego wylotu pułków i eskadr. Część z tych zadań, np. dotyczących zabezpieczenia przebazowania innych pułków lotnictwa, a także zadania specjalne wykonywane przez śmigłowce transportowe realizują małe grupy samolotów i śmigłowców, niekiedy wylotami kolejnymi.

Lotnictwo wojsk lądowych, a zwłaszcza pułk śmigłowców bojowych stanowi podstawowy /lotniczy/ środek ogniowy wykorzystywany przez dowódcę armii w całym pasie operacji przeciwdesantowej. Z oceny potrzeb i warunków użycia śmigłowców bojowych w operacji wynika, że z reguły powinny one wykonywać uderzenia jednoczesne całością lub większością sił pułku. Tylko część śmigłowców bojowych będzie natomiast wykorzystywana do prowadzenia walk powietrznych ze śmigłowcami szturmowymi, zwalczania w powietrzu śmigłowców transportowych z desantami taktycznymi i wykonywania uderzeń na desanty taktyczne wysadzone na wybrzeżu.

Inne siły ze składu lotnictwa wojsk lądowych używane do zabezpieczenia dowodzenia, prowadzenia rozpoznania i zakłóceń, zadymiania, minowania oraz realizacji innych zadań wykonują je wylotami pojedynczych śmigłowców i niewielkich ich grup.

Skuteczne wykonywanie zadań przez lotnictwo w operacji przeciwdesantowej wymaga odpowiedniego ugrupowania wojsk lotniczych armii oraz tych związków taktycznych i oddziałów wojsk lotniczych frontu, które zostały wydzielone do prowadzenia działań w tej operacji.

Zasady ugrupowania lotnictwa są niemal takie same jak w innych operacjach, chociaż głębokość bazowania pułków lotnictwa powinna być nieco większa niż w działaniach zaczepnych. Z góry jednak należy przewidzieć zmiany w ugrupowaniu wojsk lotniczych frontu i armii oraz wcześniej przygotowywać odpowiednie lotniska /lądowiska/ manewru. Zmiany te będą wymuszone minowaniem /niszczeniem/ lotnisk przez nieprzyjaciela i wycofywaniem się oddziałów lotnictwa w wyniku natarcia jego desantów i wojsk lądowych, a także niezbędne z powodu okresowego przenoszenia działań z operacji obronnej na przeciwdesantową i odwrotnie.

Posiadanie inicjatywy operacyjnej przez nieprzyjaciela, konieczność stałej koordynacji użycia lotnictwa z wojskami lądowymi, OP i floty oraz inne uwarunkowania /np. równoczesne działania w operacji obronnej i przeciwdesantowej/ powodują, że przygotowanie lotnictwa, w tym planowanie działań, musi być bardziej elastyczne niż w operacjach zaczepnych.

Opracowane plany powinny bowiem uwzględniać możliwość zmian w użyciu lotnictwa stosownie do działań desantów nieprzyjaciela i wariantów prowadzenia operacji przeciwdesantowej.

Dowodzenie lotnictwem jest w zasadzie takie same jak w innych operacjach. Istnieje jednak potrzeba wykorzystywania dodatkowych punktów dowodzenia /np. stacjonarnego systemu OP i punktów naprowadzania lotnictwa rozmieszczanych na okrętach dozoru radiolokacyjnego/ oraz organizowania PPD wojsk lotniczych, jeśli front rozwinie PSD.

Warunki prowadzenia operacji przeciwdesantowej wymagają precyzyjnego współdziałania lotnictwa z wojskami lądowymi, OP, Zjednoczoną Flotą Bałtycką i wewnątrz ugrupowań lotniczych. Szczegółowo zorganizowane i uzgodnione współdziałanie może jednak szybko ulec dezaktualizacji. Stwarza to konieczność dokonywania ogólnych ustaleń na całą operację i ich uszczegóławiania przed każdymi wspólnie prowadzonymi działaniami. W celu dokonywania tych uzgodnień wymienia się grupy operacyjne /przedstawicieli/ między wojskami lotniczymi frontu a Zjednoczoną Flotą Bałtycką, wojskami OP i innymi związkami operacyjnymi lotnictwa uczestniczącymi w operacji.

W zabezpieczeniu działań bojowych lotnictwa preferować należy zachowanie jego żywotności, w tym pokonywanie OP zespołu desantowego. Podczas prowadzenia operacji przeciwdesantowej na obszarze kraju konieczne jest również wykorzystywanie infrastruktury zabezpieczającej działalność pokojową lotnictwa oraz integrowanie przedsięwzięć zabezpieczających lotnictwo frontu /armii/ i wojsk stacjonarnego systemu OP.

Reasumując, przedstawione zasady obejmują najistotniejszą problematykę użycia wojsk lotniczych frontu i armii w operacji przeciwdesantowej. Z tego powodu muszą one być uwzględniane zarówno podczas przygotowania, jak i prowadzenia działań przez lotnictwo w tej operacji.

5. łaściwości przygotowania i prowadzenia działań przez lotnictwo w operacji przeciwdesantowej

Przygotowanie wojsk lotniczych frontu /armii/ do działań w operacji przeciwdesantowej jest elementem składowym przygotowania frontu /armii/ do tej operacji. Równocześnie jest ono częścią przygotowania frontu do operacji obronnej, a także armii - jeśli ma ona jednocześnie prowadzić operację obronną i przeciwdesantową.

Podstawą do rozpoczęcia przygotowania wojsk lotniczych frontu do działań w wymienionych operacjach jest dyrektywa operacyjna i zarządzenia bojowe ND ZSZ na ZTDW. Dowództwo wojsk lotniczych armii rozpoczyna proces przygotowania lotnictwa do działań w operacji przeciwdesantowej

po otrzymaniu przez armię dyrektywy operacyjnej frontu i zarządzenia bojowego wojsk lotniczych frontu. Na podstawie treści tych dokumentów dowódca wojsk lotniczych frontu /armii/ przystępuje do wypracowania propozycji działań bojowych lotnictwa w operacji.

Dowódca wojsk lotniczych frontu /armii/ powinien uczestniczyć w wypracowaniu zamiaru dowódcy frontu /armii/ o przeprowadzeniu operacji i wówczas meldować propozycje. Na ich treść, oprócz danych uzyskanych od przełożonego, decydujący wpływ wywiera bowiem koncepcja wypracowywanego zamiaru dowódcy frontu /armii/.

Propozycje dowódcy wojsk lotniczych frontu /armii/, ustalone w wyniku oceny sytuacji przeprowadzonej z udziałem zastępców i oficerów sztabu, mają z zasady charakter zamiaru działań bojowych /użycia/ lotnictwa w operacji. Propozycje te m.in. powinny zawierać: działania innych związków operacyjnych lotnictwa /według planów przełożonego i sąsiadów/ w operacji; siły wojsk lotniczych frontu /armii/ przewidziane do działań w operacji; koncepcję użycia lotnictwa w operacji; wstępny podział wysiłku według etapów operacji oraz według planów frontu i armii /armii i ewentualnie dywizji/; sposób użycia lotnictwa w zasadniczych etapach operacji; ugrupowanie lotnictwa i manewry lotniskowe w toku prowadzenia operacji; ideę dowodzenia, współdziałania i zabezpieczenia; prośby w kwestii świadczeń wojsk lądowych i sił floty na rzecz lotnictwa lub inne postulaty.

Przyjęte /zatwierdzone/ przez dowódcę frontu /armii/ propozycja, a także zamiar o przeprowadzeniu operacji, stanowią podstawę do powzięcia decyzji o działaniach /użyciu/ lotnictwa w operacji. Decyzję tę wypracowuje się na takich samych zasadach, jak w innych operacjach. Równocześnie odbywa się proces planowania działań bojowych /użycia/ lotnictwa w operacji, ściśle zsynchronizowany z planowaniem przez sztab frontu /armii/ operacji. Podczas planowania przedstawiciele wojsk lotniczych frontu /armii/ współpracują przede wszystkim z oficerami zarządu /oddziału/ rozpoznawczego i operacyjnego, szefostw WRiA oraz OPL. Ponadto utrzymują ścisłą więź z wojskami stacjonarnego systemu OP, a na szczeblu wojsk lotniczych frontu również z grupami operacyjnymi /przedstawicielami/ Zjednoczonej Floty Bałtyckiej i innych związków operacyjnych lotnictwa.

W czasie planowania wystąpi brak wielu wiarygodnych informacji dotyczących przede wszystkim możliwego przebiegu operacji obronnej frontu i pierwszej operacji Zjednoczonej Floty Bałtyckiej, a także składu desantu morskiego i powietrznego nieprzyjaciela oraz rejonów i terminów ich desantowania. W wyniku tego planowanie działań bojowych /użycia/

lotnictwa w operacji przeciwdesantowej będzie weryfikowane i uściślane odpowiednio do pozyskiwanych danych o działalności nieprzyjaciela, a opracowany plan - systematycznie korygowany. W związku z tym planowanie działań bojowych /użycia/ lotnictwa w operacji przeciwdesantowej powinno być realizowane według kilku wariantów prognozowanego rozwoju sytuacji operacyjnej z pozostawieniem dużego wysiłku w odwodzie dowódcy frontu /armii/. Każdy przewidywany rejon i sposób desantowania różnych sił desantów oraz przebieg operacji przeciwdesantowej, wskazane jest planować jako inny wariant działań lotnictwa w tej operacji. Zapewni to dużą wiarygodność planowania, gdyż w wyniku eliminowania wariantów nie - zgodnych z rozwojem sytuacji operacyjnej i dokonywanych korekt pozostanie wariant zgodny z ostatecznie kształtującym się zamiarem przeprowadzenia operacji przeciwdesantowej.

Rezultaty planowania działań bojowych /użycia/ lotnictwa odzwierciedla się na mapie i uzupełnia legendą. Przy tym sporządza się jeden /wspólny/ plan obrazujący działania lotnictwa w operacjach obronnej i przeciwdesantowej, zatwierdzany przez dowódcę frontu /armii/. Jeśli armia jest wyznaczona wyłącznie do przeprowadzenia operacji przeciwdesantowej, to opracowany plan dotyczy tylko tej operacji. Bez względu na zakres treści planu celowe jest, aby odzwierciedlał on warianty prognozowanych działań lotnictwa w operacji przeciwdesantowej, odpowiednio do przewidywanych działań nieprzyjaciela i wojsk frontu /armii/.

Równocześnie z częścią operacyjną planu w sztabie wojsk lotniczych frontu /armii/ opracowywane są różne plany specjalistyczne i zabezpieczenia, a także organizuje się i uzgadnia współdziałanie, dowodzenie i zabezpieczenie działań bojowych lotnictwa. Sztaby te udzielają również pomocy i kontrolują przygotowanie wykonawców /związków taktycznych, oddziałów i pododdziałów/ do realizacji zadań w operacji przeciwdesantowej.

Jogólniając należy podkreślić, że dowództwo wojsk lotniczych frontu /armii/ podczas przygotowania lotnictwa do działań w operacji przeciwdesantowej spełnia podwójną funkcję. Z jednej strony bowiem zobowiązane jest ono do realizacji przedsięwzięć typowych dla dowództw związków operacyjnych lotnictwa, z drugiej zaś - jako część składowa dowództwa frontu /armii/ - wykonuje zadania wynikające z tej przynależności.

Właśnie z tego powodu praca dowództwa wojsk lotniczych frontu w czasie przygotowania operacji przeciwdesantowej koncentruje się na trzech zasadniczych kierunkach działania:

- pierwszym, obejmującym przygotowanie propozycji do zamiaru /decyzji/ dowódcy frontu oraz uczestniczenie w planowaniu i organizowaniu operacji w sztabie frontu;

- drugim, dotyczącym wypracowania decyzji i przygotowania związków taktycznych i oddziałów lotnictwa frontu do działań bojowych w operacji;

- trzecim, zawierającym specjalistyczne oddziaływanie na pracę dowództwa wojsk lotniczych armii i decyzje dowódcy armii o użyciu lotnictwa w operacji armii.

Natomiast praca dowództwa wojsk lotniczych armii obejmuje w zasadzie dwa kierunki działalności:

- pierwszy, dotyczący przygotowania propozycji do zamiaru /decyzji/ dowódcy armii oraz uczestniczenie w planowaniu i organizowaniu operacji w sztabie armii;

- drugi, związany z wypracowaniem decyzji o użyciu lotnictwa armii i wydzielonych sił /wysiłku/ lotnictwa frontu w operacji przeciwdesantowej armii oraz z przygotowaniem wojsk lotniczych armii do prowadzenia działań w tej operacji.

Realizacja przedsięwzięć wynikających z głównych kierunków działania dowództwa wojsk lotniczych frontu /armii/ obejmuje cały kompleks różnych zadań, ściśle z sobą powiązanych i wykonywanych przed rozpoczęciem operacji, a następnie w toku jej prowadzenia.

Podczas prowadzenia operacji przeciwdesantowej wojska lotnicze frontu, oprócz działań wcześniej planowanych, będą wykonywały bowiem dużo zadań ustalanych doraźnie, odpowiednio do zmian zachodzących w sytuacji operacyjnej. W związku z tym dowództwo i sztab wojsk lotniczych frontu zostaną zmuszone do realizacji wielu bieżących uzgodnień z innymi wyższymi związkami operacyjnymi, zwłaszcza zaś ze Zjednoczoną Flotą Bałtycką. Ustalenia te będą dokonywane na PSD frontu, jeśli zostanie ono zorganizowane, lub na SD frontu i SD współdziałających wyższych związków operacyjnych. Przy tym w sytuacji zorganizowania PSD frontu istnieje potrzeba, aby przebywająca tam grupa operacyjna wojsk lotniczych frontu posiadała związekony zakres kompetencji, ponieważ powinna ona rozstrzygać niemal wszystkie kwestie związane z dowodzeniem lotnictwem prowadzącym działania w tej operacji.

W czasie zwalczania sił floty przewożących pierwszy i drugi rzut desantu morską, wydzielone oddziały wojsk lotniczych frontu wykonują kilka uderzeń jednocześnie, w ugrupowaniu operacyjno-taktycznym zawierającym różne rodzaje lotnictwa i różnorodne grupy taktycznego przeznaczenia. W pierwszej kolejności należy dążyć do zatopienia okrętów dozoru radiolokacyjnego, zakłócenia stacji radiolokacyjnych rozmieszczonych na samolocie E-3A AWACS i okrętach, rozbicia przeciwlotniczych zestawów rakietowych okrętów ochrony oraz wiązania w walkach powietrznych

i zwalczania lotnictwa myśliwskiego, samolotów /śmigłowców/ WRE osłaniających oddziały desantowe i prowadzących zakłócenia radioelektroniczne. W rezultacie działań rzutu zabezpieczającego realizującego powyższe zadania i obejmującego grupy bezpośredniego rozpoznania, osłony, obezwładniającej zakłóceniami radioelektronicznymi, rozbijającej okrętową OPL i inne stwarzane są warunki sprzyjające wykonaniu zasadniczego zadania wojsk lotniczych frontu. Polega ono na zatapianiu okrętów przewożących desant przez rzut uderzeniowy lotnictwa. Wskazane jest, aby lotnictwo myśliwsko-bombowe wykonywało atak na okręty desantowe i transportowe z wielu kierunków w małych odstępach czasowych, najlepiej bezpośrednio z trasy i z wykorzystaniem różnych środków rażenia, w tym przede wszystkim kierowanych pocisków raketowych.

Potrzeba zwalczania desantu w krótkim czasie, w niewielkim rejonie i w specyficznych warunkach /nad morzem/ wymaga realizacji wielu przedsięwzięć, zwłaszcza jeśli uderzenia wojsk lotniczych frontu będą wykonywane równocześnie z działaniami sił morskich Zjednoczonej Floty Bałtyckiej. Uzgodnione wcześniej obiekty i kolejność uderzeń lotnictwa i sił morskich, sposoby wyprowadzania grup samolotów w rejon zespołu desantowego, wskazywanie celów, ratownictwo lotnicze nad morzem i inne dane mogą bowiem ulegać nieprzewidzianym zmianom. Spowodują one konieczność szybkich reakcji dowództwa wojsk lotniczych frontu w zakresie korygowania współdziałania, dowodzenia, zabezpieczenia, sposobów realizacji uderzeń i innych elementów wykonawczych oraz niezwłocznego ich przekazywania do związków taktycznych i oddziałów uczestniczących w zwalczaniu desantu podczas przejścia morzem.

Równocześnie dowództwo wojsk lotniczych będzie kierowało realizacją zadań przez siły wyznaczone do działań w operacji i uchylaniem się oddziałów lotnictwa przed zmasowanymi uderzeniami środków napadu powietrznego prowadzonymi w ramach ogniowego przygotowania desantowania. Ponadto będzie ono doraźnie ustalało dodatkowe pułki do zwalczania sił floty z desantem i zapewniało ich okresowe przebazowanie bliżej wybrzeża w celu zwiększenia skuteczności uderzeń. W sumie, wszystkie te przedsięwzięcia obrazują zakres najistotniejszych właściwości dowodzenia wojskami lotniczymi frontu podczas zwalczania desantu idącego morzem.

Przed pierwszymi uderzeniami wojsk lotniczych frontu, desant morski nieprzyjaciela prawdopodobnie będzie już zwalczany przez siły morskie i lotnicze Zjednoczonej Floty Bałtyckiej oraz AL ND na ZTDW. W związku z tym dowództwo wojsk lotniczych frontu powinno nie tylko uwzględnić rezultaty ich użycia, lecz przede wszystkim taktykę działania okrętów desantowych i transportowców oraz ich sił ochrony i osłony podczas od-

pierania uderzeń lotnictwa. Wpłynie to niewątpliwie na zwiększenie skuteczności bojowej wojsk lotniczych frontu, gdyż w czasie zwalczania sił floty z desantem, oddziały lotnictwa frontowego wykorzystują doświadczenia wynikające z użycia innych związków operacyjnych lotnictwa.

Szczególnym okresem podczas działań wojsk lotniczych frontu w operacji przeciwdesantowej jest zwalczanie desantu w rejonie manewrowania, przeładowywania jego sił na środki desantowe i w czasie lądowania. W tym okresie, oprócz obiektów nawodnych zwalczanych poprzednio, lotnictwo myśliwsko-bombowe, uderza również na kolejne fale środków desantowo-wylądowczych oraz okręty ze składu grupy minowo-trałowej idące mierzem do punktów lądowania. A zatem częściowo zmienia się rodzaj obiektów uderzeń lotnictwa. Istotnym ograniczeniem ulega także czas reakcji ogniowej wojsk lotniczych frontu.

W związku z powyższym zwalczanie desantu w tym etapie operacji wskazane jest realizować uderzeniami jednoczesnymi wydzielonych oddziałów lotnictwa myśliwsko-bombowego, z możliwie maksymalną częstotliwością oddziaływania bojowego. Wymaga to niezwykle sprawnego odtwarzania ich gotowości bojowej, co nie będzie łatwe ze względu na możliwość intensywnych nalotów /uderzeń/ środków napadu powietrznego nieprzyjaciela. Na podobnej zasadzie wykorzystuje się pułk śmigłowców bojowych /ze składu wojsk lotniczych armii/, który zwalczą czołgi i transportery pływające oraz środki desantowo-wylądowcze podchodzące do punktów lądowania, a także wojska desantu uchwytyjące przyczółki i desanty powietrzne wysadzone w rejonie lądowania.

Działania lotnictwa w tym etapie operacji są elementem ogólnego systemu walki z lądującym desantem oraz wspierającymi go i osłaniającymi innymi siłami nieprzyjaciela. Intensywne działania w stosunkowo niewielkim rejonie prowadzą również wojska armii broniącej wybrzeża, siły Zjednoczonej Floty Bałtyckiej, wojska OP i inne. Wspólne użycie różnych rodzajów sił zbrojnych i wojsk stworzy konieczność skupienia szczególnej uwagi na zachowaniu bezpieczeństwa działań lotnictwa, szybkim reagowaniu na wszelkie zmiany sytuacji, ciągłej koordynacji obiektów uderzeń i sposobów ich zwalczania, precelowywaniu lotnictwa na nowe obiekty działań oraz podejmowaniu innych decyzji wynikających z dynamiki działań bojowych.

Na SD armii prowadzącej operację przeciwdesantową mogą najwcześniej docierać informacje o zmianach w sytuacji bojowej. Na nim także będzie podejmowanych większość decyzji doraźnych o zwalczaniu lądującego desantu. W związku z tym na SD armii, wskazane jest rozmieszczenie grupy operacyjnej /przedstawicieli/ wojsk lotniczych frontu, posiadającej

znaczne uprawnienia w zakresie dowodzenia lotnictwem realizującym zadania w tym etapie operacji przeciwdesantowej. Ich wspólna działalność z dowództwem wojsk lotniczych armii oraz utrzymywanie stałego kontaktu z grupami dowodzenia bojowego i oficerami naprowadzania lotnictwa stwo- rzy bowiem korzystne warunki do dowodzenia wydzielonymi oddziałami wojsk lotniczych frontu, prowadzącymi działania w tak specyficznych okoliczno- ściach. Sprzyjać będzie również bieżącemu podziałowi zadań między lot- nictwo myśliwsko-bombowe i śmigłowce bojowe oraz doraźnemu korygowaniu współdziałania z innymi wykonawcami zadań.

Właściwości prowadzenia działań przez wojska lotnicze frontu i armii w pozostałych etapach operacji przeciwdesantowej nie różnią się w isto- cie od uprzednio przedstawionych, a także od użycia lotnictwa w opera- cji obronnej armii. Z tego też względu nie będą one dalej rozwijane.

ZAKOŃCZENIE

W operacji przeciwdesantowej, oprócz wojsk lotniczych frontu i armii, wezmą udział również inne związki operacyjne lotnictwa. Wykonują one różne zadania, z których najistotniejszymi są zadania ogniowe.

Warunki działań lotnictwa w operacji przeciwdesantowej należą do nie- zwykłe trudnych. Nieprzyjaciel bowiem posiada inicjatywę operacyjną oraz przewagę na lądzie, morzu i w powietrzu. Wymaga to użycia lotni- ctwa zgodnie z zasadami, obejmującymi najistotniejsze reguły jego przy- gotowania i prowadzenia działań w operacji.

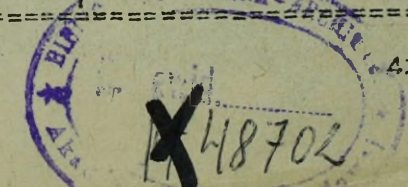
Przygotowanie lotnictwa do działań w operacji powinno być elastycz- ne i systematycznie korygowane, odpowiednio do kształtującej się kon- cepcji jej przebiegu. Prowadzenie działań przez lotnictwo w operacji przeciwdesantowej jest również bardzo skomplikowane. Wymaga ono szcze- gólnie operatywnej działalności dowództwa wojsk lotniczych frontu /ar- mii/ oraz szybkiego reagowania lotnictwa na bieżące potrzeby frontu i armii, wynikające z dynamicznych zmian w sytuacji operacyjnej.

Należy zaznaczyć, że w ramach restrukturyzacji sił zbrojnych ulegnie zmianie status wojsk lotniczych, a może nawet ich nazwa. W skrypcie starano się jednak przedstawić w miarę uniwersalne treści, które mogą ulec jedynie niewielkiej korekcie, np. w zakresie dowodzenia wojskami lotniczymi prowadzącymi operację przeciwdesantową na obszarze kraju.

DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE WYBRANYCH OKRĘTÓW MOGĄCYCH BRAĆ UDZIAŁ W MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ NIEPRZYJACIELA

1. DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE OKRĘTÓW DESANTOWYCH

Oznaczenie literowe i cyfrowe podklasy	Nazwa okrętu prototypowego przeznaczenie	Wyporność /ton/ stand. pełne	Wymiary /m/			Prędkość /w/ maks. ekonomicz.	Możliwości przewozowe	Uzbrojenie	Środki wykrywania, rozpoznania i naprowadzania	Środki przeciwdziałania radioelektronicznego i hydroakustycznego
			długość	szerokość	zanurzenie					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
LCC19	"Blue Ridge" Okręt desantowy dowodzenia	15000 19000	189	25	8,8	23 20	Stany Zjednoczone - załoga: 40 oficerów i 680 marynarzy - okręt wyposażony w system przetwarzania danych rozpoznania morskiego, informatyczny system dowodzenia desantem i morski taktyczny system zbierania danych	dwie ośmioprowadnicowe wyrzutnie MK 25/1 pocisków plot "Sea Sparrow" - dwa zestawy podwójnych 76 mm uniwersalnych dział Mk 33/13 - dwa zestawy 20 mm dział Mk15	AN/SPS-48C-SRL wykrywania celów pow. i nawodnych o zasięgu 220 Mm AN/SPS-40C-SRL wykrywania celów pow. do 100 Mm AN/SPS-10F-SRL wykrywania celów nawodnych do 20 Mm AN/SPS-62 /MOD/ - SRL wykrywania celów niskolejących do 18 Mm AN/LN-66 - dwa zestawy SRL nawigacyjnych Mk76/O-SRL opromieniania celów do 20 Mm, sprzężona z Mk 25/1 odbiorniki rozpoznania radioelektronicznego	- MK 36 /2- cztery zestawy sześcioprowadnicowych wyrzutni dipoli zakłócających - AN/SLQ-32 /V/ 3- zestaw aparatury zakłóceń radioelektronicznych
LPD-1	"Wasp" Okręt desantowy szturmowy-dok	39384	256,1	32,3	8	24	- pokład wzlotów 7CH-53 lub 9CH-46 lub 6-8 AV-8 - pokład hangarowy 30-32 OH-46 i 6-8 AV-8 - pokład studniowy 3 LCAC - pomieszczenia pododziału desantowego - 2073 członków	dwie ośmioprowadnicowe wyrzutnie MK/O pocisków plot "Sea Sparrow" trzy zestawy 20 mm dział Mk-15	AN/SPS-52C-SRL wykrywania celów pow. do 240 Mm AN/SPS-49 - SRL wykrywania celów pow. do 180 Mm AN/SPS-67 - SRL nawigacyjna i wykrywania celów nawodnych do 20 Mm AN/SPN-35A - SRL kierowania podejściem samolotów do lądowania o zasięgu do 23 Mm AN/SPN-43B - SRL kontroli i kierowania ruchem pow. w zakresie wysokości od 150 m do 10000 m o zasięgu do 40 Mm AN/LN-56 - SRL nawigacyjna	- AN/SLQ-32/V/ 3 - Mk36/2 - AN/SLQ-25-holowny wibrator zakłóceń hydroakustycznych

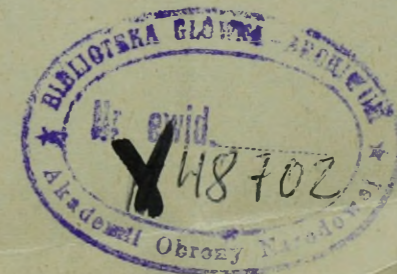
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
LHA1	"Tarawa" Okręt desantowy szturmowy	39300	250	32,3	7,9	24 20	<ul style="list-style-type: none"> - pokład wlotów - 9CH-53 lub 23 CH-46 - pokład hangarowy - 19CH-53 lub 30CH-46 lub 20AV-8 - pokład studniowy: - wariant I - 2LCU, 3LCM-8 - wariant II - 4LCM-8, 2LCM-6, 12LVT - wariant III - 1LCAC, 3LCM-8, 12LVT - wariant IV - 1LCAC, 1LCU, 3LCM-8 - wariant V - 2LCU, 2LCM-8, 2LCM-6 - wariant VI - 12LVT, pojazdy w części przedniej - wariant VII - 1LCAC, 12LVT, pojazdy w części przedniej - pomieszczenie pododdziału desantowego - 172 oficerów, 1731 podoficerów i szeregowców 	<ul style="list-style-type: none"> - dwie osmioprowadnicowe wyrzutnie Mk25/1 pocisków plot "Sea Sparrow" - trzy zestawy pojedynczych 127 mm automatycznych dział Mk45/0 - dwa zestawy 20 mm dział Mk15 	<ul style="list-style-type: none"> - Mk-23 - zestaw wykrywania i opromieniania celów do 90 Mm sprzężony z zestawem Mk29 kierowania pociskami plot "Sea Sparrow" - AN/SLR-22 - odbiornik rozpoznania radioelektronicznego - AN/SPS-52B - SRL wykrywania celów powietrznych do 240Mm - AN/SPS-40E-SRL wykrywania celów powietrznych do 100Mm - AN/SPS-65/V/1 - SRL wykrywania celów niskolejących i nawodnych do 24 Mm - AN/SPS-10F - AN/SPG-60-SRL opromieniania celu i kierowania ogniem o zasięgu 43 Mm - AN/SPQ-9A-SRL wykrywania celów nawodnych do 15 Mm - AN/LN66 - 2Mk76/0 - AN/SPN-35A - odbiorniki rozpoznania radioelektronicznego 	<ul style="list-style-type: none"> - AN/SLO-32/V/3 - AN/SLO-25 Mk 36/2
LPH2	"Iwo Jima" Okręt desantowy śmigłowiecowy	17000 18300	183,7	25,6	7,9	23 20	<ul style="list-style-type: none"> - pokład wlotów - 4CH-53 lub 7CH-46 - pokład hangarowy - 11CH-53 lub 19 CH-46 - pomieszczenia pododdziału desantowego - 144 oficerów, 1602 podoficerów i szeregowców 	<ul style="list-style-type: none"> - dwie osmioprowadnicowe wyrzutnie Mk25/1 pocisków plot "Sea Sparrow" - dwa zestawy podwójnych 76 mm dział Mk33/0 - dwa zestawy 20mm dział Mk15 	<ul style="list-style-type: none"> - AN/SPS-40D-SRL wykrywania celów pow.do 100 Mm - AN/SPS-58A-SRL wykrywania celów niskolejących do 24Mm - AN/SPS-62, AN/SPS-10F, AN/LN-66 2 Mk76/0, AN/SPN-35A. - AN/CPR-1500P-SRL nawigacyjna - odbiorniki rozpoznania radioelektronicznego 	<ul style="list-style-type: none"> - AN/SLO-32/V/3 - AN/SLO-25 Mk36/2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
LPD1	"Raleigh" Transporto- wiec desan- towy - dok	$\frac{8040}{13500}$	159,1	30,5	6,7	$\frac{21}{-}$	<ul style="list-style-type: none"> - pokład główny-6UH-34 lub 6CH-46 lub 2LCM-6 lub 4LCPL - pokład studniowy: -wariorit I-1LCU, 3LCM-6 -wariorit II-4LCM-8 -wariorit III-20LVT - pomieszczenia podod- działu desantowego -143 oficerów, 996 podoficerów i szere- gowców 	<ul style="list-style-type: none"> - trzy zestawy pod- wójnych 76 mm dział Mk33/0 - dwa zestawy 20mm dział Mk-15 	<ul style="list-style-type: none"> - AN/SPS-40D, AN/SPS-10, AN/LN-66 - AN/SLQ-32/V/1-zestaw wczes- nego ostrzegania, identyfika- cji i przeciwdziałania ra- dioelektronicznego - odbiornik rozpoznania radio- elektronicznego 	<ul style="list-style-type: none"> - AN/SLQ-25 - Mk36/2
LPD4	"Austin" Transporto- wiec desan- towy - dok	$\frac{10000}{17000}$	173,8	30,5	7	$\frac{21}{-}$	<ul style="list-style-type: none"> - pokład główny-6UH-34 lub 6CH-46 - pokład studniowy: -wariorit I-4LCM-8 -wariorit II-2LCAC -wariorit III-3LCM-6, 1LCU -wariorit IV-24LVT -wariorit V-12LVA - pomieszczenia pod- oddziału desantowe- go 840-930 żołnie- rzy 	<ul style="list-style-type: none"> - dwa zestawy pod- wójnych dział 76 mm Mk33/0 - dwa zestawy 20mm dział Mk15 	<ul style="list-style-type: none"> - AN/SPS-40D, AN/SPS-10F, AN/LN-66, AN/CPR-1500B, AN/SLQ-32/V/1 - AN/SPG-50 - SRL opromienio- wania celu i kierowania ogniem o zasięgu 20 Nm - odbiorniki rozpoznania ra- dioelektronicznego 	<ul style="list-style-type: none"> - AN/SLQ-25 - Mk36/2
LSD28	"Thomaston" Okreł desan- towy - dok	$\frac{6880}{12000}$	155,5	25,6	5,8	$\frac{22,5}{20}$	<ul style="list-style-type: none"> - pokład główny - po- jazdy - międzypokład-poja- zdy, drobica - ładownia studniowa -dziewięć wariantów załadowania środków desantowych i tran- sporterów - pomieszczenia podod- działu desantowego- 29 oficerów, 312 pod- oficerów i szeregow- ców 	<ul style="list-style-type: none"> - trzy zestawy pod- wójnych 76 mm dział Mk33/0 - dwa zestawy 20mm dział Mk15 	<ul style="list-style-type: none"> - AN/SPS-40B/C/D, AN/SPS-10F, AN/SLQ-32/V/1 - AN/LN lub AN/CRP 3100-SRL nawigacyjna 	<ul style="list-style-type: none"> - AN/SLQ-25 - Mk-36/2
LSD36	"Anchorage" Okreł desan- towy - dok	$\frac{8100}{13700}$	169,5	25,6	6	$\frac{22}{20}$	<ul style="list-style-type: none"> - pokład główny - 2 LCM-6 lub pojaz- dy - międzypokład-poja- zdy lub drobica 	<ul style="list-style-type: none"> - trzy zestawy pod- wójnych 76 mm - dwa zestawy 20mm dział Mk15 	<ul style="list-style-type: none"> - AN/SPS-40, AN/SPS-10F, AN/LN-66, AN/SLQ-32/V/1 	<ul style="list-style-type: none"> - AN/SLQ-25 - Mk36/2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
							<ul style="list-style-type: none"> - ładownia studniowa-dwanaście wariantów załadowania - pomieszczenia pododdziału desantowego - 28 oficerów, 348 podoficerów i szeregowców 			
LSD41	"Whidbey Island" Okręt desantowy-dok	$\frac{11125}{15726}$	185,6	25,6	6,3	$\frac{22}{.}$	<ul style="list-style-type: none"> - pokład główny - 22 czołgi średnie - pokład studniowy - osiem wariantów załadowania - pomieszczenia pododdziału desantowego - 440 żołnierzy 	<ul style="list-style-type: none"> - dwa zestawy 20 mm dział Mk15 	AN/SPS-49, AN/SPS-67, AN/LN-66, AN/SLQ-32/V/1	- Mk36/2
LST1179	"Newport" Okręt desantowy czołgów	$\frac{8450}{.}$	159,2	21,2	5,3	$\frac{20}{.}$	<ul style="list-style-type: none"> - pokład czołgowy - 29 czołgów średnich lub 148 pojazdów - pomieszczenie pododdziału desantowego - 20 oficerów, 366 podoficerów i szeregowców 	<ul style="list-style-type: none"> - dwa zestawy podwójnych 76 mm dział Mk 33/43 	AN/SPS-10F, AN/LN-66 lub AN/CPR-1500B lub AN/CPR-3100, AN/SLQ-32/V/1	- AN/SLQ-25 - Mk36/2
LKA113	"Charleston" Okręt desantowy sprzętu	$\frac{10000}{20700}$	175,4	18,9	7,7	$\frac{20}{.}$	<ul style="list-style-type: none"> - pokład główny - 1LCPL, 2LCVP, 4LCM-8 - cztery ładownie - ciężkie pojazdy, uzbrojenie, wyposażenie 	<ul style="list-style-type: none"> - trzy zestawy podwójnych 76 mm dział Mk33 - dwa zestawy 20 mm dział Mk15 	AN/SPS-10F, AN/LN-66, AN/SLQ-32/V/1	- Mk-36/2
L10	"Fearless" Okręt desantowy-dok	$\frac{11060}{12120}$	158,5	24,4	6,2	$\frac{21}{20}$	<p><u>Wielka Brytania</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pokład główny - 5 śmigłowców "Wessex", 4 LCVP - pokład studniowy - 4LCM-9 - międzypokład - 15 czołgów średnich, 7 dużych samochodów ciężarowych, 20 lekkich samochodów terenowych - pomieszczenia pododdziału desantowego - ok. 400 żołnierzy / na krótki okres do 700 żołnierzy/ 	<ul style="list-style-type: none"> - cztery poczwórne wyrzutnie pocisków plot "Seacat" - dwa zestawy pojedynczych 40 mm dział plot 	<ul style="list-style-type: none"> - RN Type 994-SRL wykrywania celów powietrznych i nawodnych do 30 Mm - RN Type 978-SRL nawigacyjna 	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
L3029	"Sir Lancelot" Transporto- wiec desan- towy	$\frac{3270}{5674}$	125,1	19,6	4,3	$\frac{17}{15}$	<ul style="list-style-type: none"> - pokład główny i dwa zestawy pomiędzy - 20 pojedynczych 40 mm śmigłowców lub 16 dział plot czołgów średnich - ładownie - 34 pojazdy, 120 ton paliw i 30 ton amunicji - pomieszczenia pododdziału desantowego - ok. 340 żołnierzy / na krótki okres do 540 żołnierzy/ 			
L4001	"Ardennes" Transporto- wiec desan- towy	$\frac{870}{1600}$	73,2	14,0	1,8	$\frac{10,3}{10}$	<ul style="list-style-type: none"> - pokład główny - 5 czołgów średnich lub 11 samochodów ciężarowych - ładownie - ok. 350 ton zaopatrzenia - pomieszczenia pododdziału desantowego - 34 żołnierzy 			

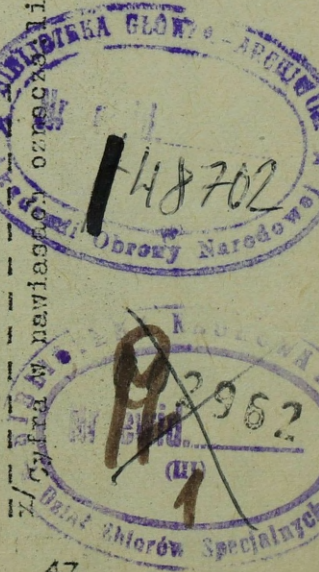

2. DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE PODUSZKOWCÓW, KUTRÓW I HOLOWNIKÓW DESANTOWYCH

Typ	Wyporność /ton/ stand. pełna	Wymiary /m/			Prędkość /w/ maks. ekonom.	Uzbrojenie	Możliwości przewozowe		
		długość	szerokość	zanurzenie			Uzbrojenie	żołnierzy	ładunków /ton/
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
						<u>Stany Zjednoczone</u>			
LCAC	$\frac{149,5}{170,0}$	26,8	14,3	0,9	$\frac{50}{35}$.	czołg średni, 6 samochodów terenowych	.	60
LCU1610	$\frac{200}{375}$	41,1	8,8	1,9	$\frac{11}{8}$	2x20mm lub 2x12,7mm	3 czołgi średnie	.	170
LCU1466	$\frac{180}{360}$	36,3	14,4	1,8	$\frac{10}{.}$	2x20mm	.	.	160
LCU501	$\frac{143}{320}$	36,3	10,0	1,1	$\frac{10}{.}$	2x20mm	.	.	200
LCM-8	$\frac{.}{115}$	22,5	6,4	1,6	$\frac{9}{.}$.	czołg średni	.	60
LCM-6	$\frac{.}{62}$	17,1	4,3	1,2	$\frac{9}{.}$.	.	80	34
LCVP	$\frac{.}{13,5}$	10,9	3,2	1,1	$\frac{9}{.}$.	.	25	4
LWT-2	$\frac{61}{.}$	25,9	6,7	2,1	$\frac{9}{.}$.	ponton nabrzeżny	.	.
LWT-85	$\frac{120}{.}$	28,3	7,0	2,0	$\frac{6,5}{.}$.	ponton nabrzeżny	.	.
						<u>Wielka Brytania</u>			
Mulberry	$\frac{.}{290}$	33,3	8,3	1,5	$\frac{10}{.}$.	2 czołgi średnie	.	100
LCM-9	$\frac{75}{176}$	25,7	6,5	1,7	$\frac{10}{.}$.	2 czołgi średnie	.	100
AVON	$\frac{.}{100}$	22,0	6,2	1,7	$\frac{9}{.}$.	czołg średni	.	50
LCVP	$\frac{8,5}{13,5}$	13,1	3,1	0,8	$\frac{10}{.}$.	2 samochody terenowe	35	.
LCP	$\frac{6,5}{10}$	11,3	3,4	1,0	$\frac{12}{.}$
						<u>Republika Federalna Niemiec</u>			
LCU520	$\frac{166}{403}$	42,0	8,8	2,1	$\frac{12}{10}$	2x20mm	2 czołgi	400	160
LCM521	$\frac{116}{163}$	23,6	6,4	1,5	$\frac{10,5}{7}$.	1 czołg	200	60
						<u>Holandia</u>			
HV40	$\frac{540}{815}$	45,8	9,5	2,5	$\frac{9,4}{.}$.	7 czołgów średnich	.	.
LC9510	$\frac{10}{13,6}$	14,5	3,8	1,3	$\frac{12}{.}$.	.	20	4
						<u>Norwegia</u>			
Reinoysund	$\frac{.}{550}$	51,4	10,3	1,8	$\frac{11}{.}$	3x20 mm	7 czołgów średnich	.	80
Kralsund	$\frac{.}{569}$	45,6	10,3	1,8	$\frac{11}{.}$	2x20mm	7 czołgów średnich	.	80

3. DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE NISZCZYCIELI I FREGAT

Typ okrętu	Wyporność stańd. pełna	Prędkość /w/ maksymalna	Uzbrojenie
1	2	3	4
Stany Zjednoczone			
Niszczyciel rakietowy "Kid"	6210 8300	33	2xHARPOON /4/ ^x 1xSTANDARD ER /2/ 2x127 mm /1/ PHALANX 2x20 mm /6/ 1xASROC /8/ 2xWT ZOP /3/
Niszczyciel rakietowy "Coontz"	4150 5709	33	2xHARPOON /4/ 1xSTANDARD ER /2/ 1x127 mm /2/ 1xASROC /8/ 2xWT ZOP /3/
Niszczyciel rakietowy "Charles F. Adams"	3370 4500	30	2xHARPOON /4/ 1xTARTAR /2/ lub /1/ 2x127 mm /1/ 1xASROC /8/ 2xWT ZOP /3/
Niszczyciel rakietowy "Spruance"	5770 7810	33	2xHARPOON /4/ lub TOMAHAWK 1xSEA SPARROW /8/ 2x127 mm /1/ PHALANX 2x20 mm /6/ 1xASROC 2xWT ZOP /3/ 1xSEA KING lub 2xLAMPS
Fregata rakietowa "Oliver Hazard Perry"	2750 3585	29	1xWR STANDARD /HARPOON/ 1x76 mm /1/ PHALANX 1x20 mm /6/ 2xWT ZOP /3/ 2xLAMPS
Fregata rakietowa "Knor"	3011 3877	27	2xHARPOON /4/ 1xSEA SPARROW /8/ 1x127 mm /1/ 1xASROC /8/ 1xWT ZOP 1xLAMPS
Wielka Brytania			
Niszczyciel rakietowy "Bristol"	6100 7100	28	1xWASP 1xSEA DART /2/ 1xIKARA /1/ 1x115 mm /1/ 2x20 mm /1/
Niszczyciel rakietowy "County"	5440 6200	30	1xLYNX 4xEXOCET 1xSEA SLUG /2/ 1x114 mm /2/ 2x20 mm /1/
Niszczyciel rakietowy "Sheffield"	3500 4100	29	1xLYNX 1xSEA DART /2/ 1x114 mm /1/ 2x20 mm /1/ 2xWT ZOP 324 mm /3/
Fregata rakietowa "Broadsword"	3500 4000	30	2xLYNX 4xEXOCET 2xSEA WOLF /6/ 1x114 mm /1/ 2x40 mm /1/ 2x20 mm /1/ 2xWT ZOP 324 mm /3/

Zbiórka w nawiasach oznacza liczbę luf lub rur torpedowych albo prowadnic wyrzutni rakietowych

<p>1 Fregata rakietowa "Amazon"</p>	<p>2 2750 3250</p>	<p>3 30</p>	<p>4 1xLYNX lub WASP 4xEXOCET 4xSEA CAT /4/ 1x114 mm /1/ 4x20 mm /1/ 2xWT ZOP 324 mm /3/ Grupa Ikara - 7 okrętów 1xLYNX lub WASP 1xIKARA 2xSEA CAT /4/ 2x40 mm /1/ 1xLIMBO Grupa Exocet - 4 okręty 1xLYNX lub WASP 4xEXOCET 3xSEA CAT /4/ 2x40 mm /1/ 2xWT ZOP /3/ Grupa Broad-Beamed-9 okrętów 1xLYNX lub WASP 3xSEA CAT /4/ 1xSEA WOLF /6/ 4xEXOCET 1x114 mm /2/ 2x40 mm /1/ 3x20 mm /1/ 1xLIMBO 2xWR ZOP /3/</p>
<p>2 Fregata rakietowa "Leander"</p>	<p>2450 2860</p>	<p>28</p>	<p>1xWASP 1xBRACAT /4/ 1x114 mm /2/ 4x20 mm /1/ 1xLIMBO /3/ 1xWASP 2xBRACAT /4/ 2x20 mm /1/ 1xLIMBO /3/</p>
<p>2450 3200</p>	<p>25</p>	<p>25</p>	<p>1xSTANDARD-1A /1/ 2x127 mm /1/, 1xMBG 1xWT ASROC /8/ 2xWT ZOP 324 mm /3/ W ramach modernizacji wprowa- dza się: 2xHARPOON /4/ 2xRAM ASMD 2xEXOCET /2/ 3x100 mm /1/ 4x40 mm /2/ 2xRWBG 375 mm /4/ 4xWT ZOP 533 mm /1/ 2xMBG W ramach modernizacji wprowa- dza się RAM ASMD</p>
<p>2450 2962</p>	<p>30</p>	<p>30</p>	<p>2xHARPOON /4/ 1xSEA SPARROW /8/ 2xRAM ASMD 1x76 mm 1x105 mm /wyrzutnia celów pozerowych/ 2xWT 324 mm /2/ 2xLYNX 2x100 mm /1/ 2x40 mm /2/ 2x40 mm /1/ 2xRWBG 375 mm /4/ 2xMBG 4xWT ZOP 533 mm /1/</p>
<p>2380 2800</p>	<p>30</p>	<p>30</p>	<p>2x100 mm /1/ 2x40 mm /2/ 2x40 mm /1/ 2xRWBG 375 mm /4/ 2xMBG 4xWT ZOP 533 mm /1/</p>
<p>2300 2700</p>	<p>25</p>	<p>25</p>	<p>1xWASP 2xBRACAT /4/ 2x20 mm /1/ 1xLIMBO /3/</p>
<p>Fregata rakietowa "Rothesay"</p>	<p>2380 2800</p>	<p>30</p>	<p>1xSTANDARD-1A /1/ 2x127 mm /1/, 1xMBG 1xWT ASROC /8/ 2xWT ZOP 324 mm /3/ W ramach modernizacji wprowa- dza się: 2xHARPOON /4/ 2xRAM ASMD</p>
<p>Fregata rakietowa "Tribal"</p>	<p>2300 2700</p>	<p>25</p>	<p>2xEXOCET /2/ 3x100 mm /1/ 4x40 mm /2/ 2xRWBG 375 mm /4/ 4xWT ZOP 533 mm /1/ 2xMBG W ramach modernizacji wprowa- dza się RAM ASMD</p>
<p>Niszczyciel rakietowy "Littjens" /wymiarzy 132, 2x14, 3x6, 1/</p>	<p>3370 4500</p>	<p>30</p>	<p>2xHARPOON /4/ 1xSEA SPARROW /8/ 2xRAM ASMD 1x76 mm 1x105 mm /wyrzutnia celów pozerowych/ 2xWT 324 mm /2/ 2xLYNX 2x100 mm /1/ 2x40 mm /2/ 2x40 mm /1/ 2xRWBG 375 mm /4/ 2xMBG 4xWT ZOP 533 mm /1/</p>
<p>Niszczyciel rakietowy "Hamburg" /wymiarzy 133, 7x13, 4x6, 2/</p>	<p>3340 4680</p>	<p>34</p>	<p>2xEXOCET /2/ 3x100 mm /1/ 4x40 mm /2/ 2xRWBG 375 mm /4/ 4xWT ZOP 533 mm /1/ 2xMBG W ramach modernizacji wprowa- dza się RAM ASMD</p>
<p>Fregata rakietowa "122" /wymiarzy 130, 5x14, 4x6/</p>	<p>3415</p>	<p>30</p>	<p>2xHARPOON /4/ 1xSEA SPARROW /8/ 2xRAM ASMD 1x76 mm 1x105 mm /wyrzutnia celów pozerowych/ 2xWT 324 mm /2/ 2xLYNX 2x100 mm /1/ 2x40 mm /2/ 2x40 mm /1/ 2xRWBG 375 mm /4/ 2xMBG 4xWT ZOP 533 mm /1/</p>
<p>Fregata rakietowa "Köln" /wymiarzy 109, 9x11, 0x5, 1/</p>	<p>2100 2700</p>	<p>28</p>	<p>2x100 mm /1/ 2x40 mm /2/ 2x40 mm /1/ 2xRWBG 375 mm /4/ 2xMBG 4xWT ZOP 533 mm /1/</p>

Republika Federalna Niemiec

	1	2	3	4
Fregata rakietowa "Peder Skram" /wymiar 112, 6x12, 0x3, 6/	2030 2720	Dania	32, 5	2xHARPOON /4/ 1xSEA SPARROW /8/ 1x127 mm /2/ 4x40 mm /1/ 4xWT 533 mm, BG
Fregata rakietowa "Niels Juel" /wymiar 84, 0x10, 3x3, 1/	1320		28	2xHARPOON /4/ 1xSEA SPARROW /8/ planowany RAM ASMD 1x76 mm /1/ 4xWT ZOP 324 mm
Fregata "Hvidbjornen" /wymiar 72, 6x11, 6x5, 0/	1345 1650		18	1xLYNX BG 1x76 mm /1/
Fregata "Hvidbjornen" zmodern. /wymiar 74, 7x12, 2x5, 3/	1970		18	1xLYNX 1x76 mm /1/
Fregata rakietowa "Tromp"	2665 4308	Holandia	30	1xLYNX 8xHARPOON /1/ 1xSTARTAR /7/ 1xSEA SPARROW /8/ 1x20 mm /2/ 2xWT ZOP 483 mm /3/
Fregata rakietowa "Kortenaer"	2050 3630		30	1xLYNX 1xSEA SPARROW /8/ 2xHARPOON /4/ 1x76 mm /1/ 1x40 mm /1/ 2xWT ZOP 483 mm /2/
Fregata rakietowa "Van Spejk"	2255 2735		30	1xLYNX 2xHARPOON /4/ 2xSEACAT /4/ 1x76 mm /1/ 2xWT ZOP 483 mm /3/
Fregata rakietowa "Jacob van Heenskerck"	3750		30	2xHARPOON /4/ 1xSTANDARD 1xSEA SPARROW /8/ 1xGOALKEEPER 1x30 mm /4/ 2xWT ZOP 483 mm /2/
Fregata "Wolf"	870 975		15	1x76 mm /1/ 2x40 mm /2/ 2x20 mm /1/
Fregata rakietowa "Wielingen"	1890 2283	BELGIA	29	1xSEA SPARROW /8/ 4xEXOCET 1x100 mm /1/ 2xWT ZOP 533 mm 1xWT ZOP 375 mm /6/
Fregata rakietowa "Oslo"	1450 1745	NORWEGIA	25	6xPENGUIN 1xSEA SPARROW /8/ 2x76 mm /2/ 2xWT ZOP 324 mm /3/ System Terne /RBG/
Fregata "Sleipner"	600 780		20	1x76 mm /1/ 1x40 mm /1/ 2xWT ZOP 324 mm /3/ System Terne /RBG/

4. DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE KUTRÓW

Typ kutra	Wymiary /m/			Wyporność /ton/ stand. pełna	Prędkość maksymal- na /w/	Uzbrojenie
	długość	szerokość	zanurzenie			
1	2	3	4	5	6	7
<u>Republika Federalna Niemiec</u>						
Kuter raketowy "143A"	57,6	7,8	2,2	$\frac{300}{393}$	38	4xEXOCET 1xRAM-ASMD/24-pro- wadnicowe/ 1x76 mm OTO MELARA
Kuter raketowy "143B"	57,5	7,6	2,5	$\frac{380}{398}$	38	4xEXOCET 1xRAM-ASMD 1x76 mm OTO MELARA 2xWT 533 mm /1/
Kuter raketowy "148"	47,0	7,0	2,1	$\frac{234}{265}$	38	4xEXOCET 1x76 mm /1/ OTO MELARA 1x40 mm /1/
<u>Dania</u>						
Kuter raketowy "Willemols"	46,0	7,4	2,5	$\frac{240}{260}$	38	2xHARPOON /2/ 1x76 mm /1/ 2xWT 533 mm /1/
Kuter torpedowy "Soloven"	30,3	8,0	2,5	$\frac{95}{120}$	34	1x40 mm /1/ 4xWT 533 mm /1/

Wydrukowano w 50 egz.

Egz. nr 1-50-Bibl.Nauk.DZS

Wyk. plk W. Michalak

Druk. JD, dnia 3.10.89

Druk. ASG WP nr pf-260/pf-1271/WW

Kor. JG.

